

PEC

04>07

PROJECTE EDUCATIU DE CIUTAT PLA D'ACCIÓ 2004-2007

ÍNDEX

Presentació	pàg. 2
Pròleg.....	pàg. 3
Antecedents.....	pàg. 4
La diagnosi de la realitat educativa actual.....	pàg. 5
El procés participatiu.....	pàg.12
Pla d'acció 2004-2007.....	pàg.20
Organització i participació.....	pàg.79
Sistema d'informació i avaluació.....	pàg.82
Declaració institucional del plenari del Projecte Educatiu de Ciutat.....	pàg.87
Institucions i entitats membres.....	pàg.89

Les persones fem la ciutat

Barcelona ha estat tradicionalment una ciutat d'una gran participació. La gent s'ha mobilitzat per expressar, per diversos canals i en espais múltiples, el seu parer i la seva voluntat. És aquest caràcter el que fa que la nostra sigui una ciutat diferent, tan viva com entranyable, tan dinàmica com tradicional. Penso que aquesta és l'essència de Barcelona: més enllà de les pedres que la fan eterna, som les persones les que la fem única.

Al llarg del passat any s'ha esdevingut un d'aquests processos que de tant en tant capgiren la vida quotidiana. Al si del Projecte Educatiu de Ciutat s'ha endegat un debat per, després d'alguns anys de trajectòria, redefinir-lo tornant a plantejar els reptes que fan que el projecte sigui útil, viu i necessari.

A través d'aquest nou Pla, el PEC s'obre encara més a la ciutat, incorporant noves aportacions; però també en la seva redefinició troba una manera més àgil d'encaixar amb els temps que estem vivint, amb les dinàmiques de relació que estem acostumats a establir, amb les necessitats i peculiaritats de cada espai, de cada entorn, de cada moment.

Evidentment, per als que ja hi sou i sempre hi heu estat, no he de dir que la ciutat, que som totes i tots, beu i viu de fonts com aquesta. És el plaer de construir-lo i construir-la que ens fa seguir endavant. Per als qui us trobeu aquest text a les mans i no coneixeu la nostra realitat, us convido a entrar-hi i seguir-ne l'exemple. El PEC de Barcelona és l'expressió magnífica de com les persones fem la ciutat, la ciutat educadora sí, però sobretot la ciutat política, construïda des de la diversitat i per a la pau, per a totes i tots, amb tots i totes.

Joan Clos i Matheu
Alcalde de Barcelona

El PEC: Un projecte que va esdevenint realitat

El Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) va ser, inicialment, una gran aposta engrescadora que va permetre a moltes persones creure que es podia fer realitat allò que desitjaven: col·laborar, tots i totes, en una tasca comú, la de millorar la nostra ciutat a partir de l'educació, fent, d'un gran projecte educatiu, un moment de trobada i d'esperança per anar canviant les coses que no ens agraden, que poden i han de donar més sentit i més qualitat al coneixement i a la nostra vida col·lectiva.

Aquesta tasca no és fàcil, i en els quatre anys transcorreguts des d'aquell inici prometedor fins al darrer plenari del PEC ha calgut repensar i redefinir moltes coses; ha estat necessari apuntar a fites més modestes, però més concretes i factibles, que aquelles que van constituir una il·lusió primera; i també donar-se compte que el projecte d'una ciutat gran com Barcelona no existia únicament per la voluntat d'unes quantes persones, sinó que era un projecte a mig termini, que calia construir dia a dia, inacabat per definició, perquè sempre està obert a més projectes concrets, a més persones que arribin, a més ambició transformadora. Un projecte, doncs, dels que sempre ens deixen insatisfets, perquè per molt que creixi encara pot créixer més i més.

Però les apostes desmesurades, que poden esdevenir desmobilitzadores per la seva magnitud, necessiten un contrapunt de realisme, de proximitat, de complicitat. I, per sort, aquest és el contrapunt que s'està produint en el PEC. Sense perdre aquella ambició inicial que el portava a sobrepassar la suma d'accions que el caracteritzen, el camí fet pel projecte ha permès l'aparició de la complicitat, de la col·laboració, de la construcció comú de solucions per a situacions que ens preocupen: les que es manifesten amb urgència a Barcelona, derivades d'un excés de fracàs escolar, o de l'arribada de moltes persones procedents de cultures llunyanes, o dels canvis en un sistema de valors no sempre adequat i compensat, no sempre idoni per a la ciutat que volem i reclamem amb insistència.

Avui, és sobretot aquest caràcter de construcció comuna allò que vull subratllar. Estem, encara, massa sovint, en una forma cultural que no acumula els esforços perquè un tarannà en excés individualista ens porta a voler millorar les coses, sí, però cadascú tot sol, partint de zero, en la seva parcel·la. Crec que, com a ciutat, hem avançat en la col·laboració; la nostra és una ciutat molt participativa. Però encara no suficientment. Projectes com el PEC, capaços de generar actuacions transversals, de reunir sectors molt diversos de la societat civil i l'administració per col·laborar en peu d'igualtat, de fer que actors diferents estiguin d'acord per aportat cadascú la seva pedra i posar-la damunt les plantades pels altres, ens mostren que anem per un bon camí. Un camí capaç de fer realitat els projectes més agosarats, com comença a succeir amb el nostre.

Marina Subirats i Martori
Regidora d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona

Antecedents

En l'horitzó dels canvis socials que ens envolten, el món educatiu s'ha vist somogut per dues tensions sobreposades: mentre creix la demanda i la importància que la societat dona a l'educació, s'escampa la idea que l'escola aïllada i autosuficient no pot assumir en solitari la tasca d'educar.

És en aquest context, i d'una manera precursora, que Barcelona va formular l'any 1990 el concepte de ciutat educadora centrat en la idea de la coresponsabilitat social en l'educació. Des d'aleshores, la ciutat educadora, aquella en la qual els diferents agents socials es constitueixen en agents educatius perquè assumeixen intencionalment els valors i els objectius d'un projecte compartit, ha estat un horitzó utòpic cap al qual ens hem volgut anar acostant.

Tanmateix, el camí que porta de la formulació de la idea a la construcció de la ciutat educadora no és gens fàcil. Implica que la societat assumeixi la seva responsabilitat col·lectiva en l'educació i que l'escola esdevingui l'element central d'una xarxa educativa integrada que relacioni famílies, entitats culturals, associacions de lleure i mitjans de comunicació. Així com al llarg del segle XX es va acomplir el projecte d'universalització de l'escolaritat, aquest és un nou projecte de gran abast cultural que proposa per al segle XXI un sistema educatiu integral que afavoreixi la transmissió del coneixement i el desenvolupament moral a tots els infants, en el marc de la igualtat d'oportunitats.

A Barcelona, aquest camí s'ha anat fent en diferents etapes. A mitjan anys noranta es comença a dibuixar la idea del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) com a pla estratègic d'educació que doni un nou impuls a la idea de la coresponsabilitat social en l'educació. El 1999, representants de la societat civil i de les institucions públiques van signar el compromís d'impulsar els continguts que el PEC proposava. Aquest compromís s'articulava al voltant de set línies estratègiques, resultants d'un procés de reflexió i debat que es va perllongar durant més d'un any (des del gener de 1998 fins a l'abril de 1999). Aquesta primera fase del PEC — que es coneix com a PEC I— va estar marcada per un fort desenvolupament teòric, en el qual van participar experts de primera línia, com també un bon nombre de ciutadans i ciutadanes.

A partir d'aquest moment, el PEC avança en l'execució de les línies proposades en la formulació inicial. No obstant això, la mateixa ambició del projecte i la riquesa de les reflexions en van dificultar l'aplicació.

Durant la primera fase de desenvolupament, les línies i les propostes del PEC han donat lloc a una pluralitat d'accions vinculades a l'educació a Barcelona, impulsades per diversos agents. El PEC ha esdevingut un instrument que posa l'educació en el centre del debat ciutadà, incentiva la possibilitat de treballar en xarxa i expressa la vocació de Barcelona com a ciutat educadora.

Malgrat aquest balanç positiu, al cap de quatre anys s'ha fet necessària la reflexió sobre el camí fet i l'endegament d'una nova etapa. Això és el que va animar la convocatòria d'un nou procés participatiu, justificada per l'anàlisi d'una realitat canviant i complexa.

En primer lloc, l'acceleració que caracteritza les nostres societats fa necessari tenir en compte factors que el 1997, quan es va iniciar el procés participatiu anterior, no tenien el mateix pes que avui. Les dinàmiques migratòries, els canvis en el sistema educatiu, les noves relacions entre l'educació formal i l'educació no formal i el paper de les tecnologies de la informació i la comunicació en són, possiblement, els exemples més evidents d'un nou diagnòstic en el qual ens cal aprofundir.

En segon lloc, la dinàmica de treball dels agents educatius (en el seu sentit més ampli) els porta a reclamar, d'una manera més o menys explícita, àmbits de coordinació, de debat i, en molts casos, de reconeixement. Recollir aquestes necessitats i sensibilitats és una de les funcions del PEC.

Finalment, l'experiència adquirida en l'etapa anterior ens dona la possibilitat d'imaginar una nova etapa en la qual l'acció educativa coordinada dels agents socials s'estableixi d'una manera més operativa i eficaç, alhora que, sense que l'IMEB disminueixi el seu compromís

com a convocant i impulsor, es produeix un reequilibri de responsabilitats en el sentit d'augmentar el compromís i el protagonisme de la societat civil.

Lògicament, a aquestes dues explicacions complementàries cal afegir la valoració dels òrgans directius del PEC a l'hora de definir els àmbits prioritaris d'intervenció, mantenint sempre la coherència amb els fonaments conceptuals inicials.

Com a resultat d'això, l'any 2003 es dona un nou impuls al Projecte mitjançant una actualització del diagnòstic i dels continguts i el disseny d'una nova estratègia —és el que correspon al PEC II. Aquesta nova formulació parteix dels principis generals, dels continguts i de la filosofia de la primera proposta, però procura millorar les estratègies d'implantació. Aquest fet possibilita que al final del segon procés s'hagi presentat un Pla d'acció en el qual les unitats bàsiques són projectes que es caracteritzen per la seva operativitat i pel pacte entre els agents que els han de portar a terme.

La diagnosi de la realitat educativa actual

El diagnòstic que presentem intenta donar resposta als canvis que s'han produït durant els últims quatre anys. No és un document que detalli tots els canvis que han tingut lloc en l'educació tal com s'entén i es conceptualitza en el Projecte, sinó només aquelles qüestions que, des del nostre punt de vista, signifiquen un canvi important i plantegen nous reptes educatius a la ciutat de Barcelona.*

Pel que fa a l'educació formal

Tot el que fa quatre anys s'observava amb preocupació en el diagnòstic anterior del Projecte Educatiu s'ha convertit en una realitat. A més, s'ha produït una ofensiva en contra de les competències autonòmiques en l'àmbit de l'educació. Així doncs, la LOCE, amb les ordres i els decrets subsegüents, assumeix competències que són pròpies de la Generalitat de Catalunya.

Mèrit enfront d'igualtat

Aquests últims anys s'ha modificat de manera important el marc ideològic sobre les finalitats de l'educació. La Llei de qualitat afirma la restauració del principi del mèrit i del reconeixement de la capacitat i l'esforç individual com a base de l'èxit educatiu, i oblida explícitament la capacitat de l'educació per compensar desigualtats socials i promoure l'equitat. Fins ara, la universalització progressiva de l'educació no entrava en contradicció amb el principi del mèrit, però els últims canvis en legislació educativa han trencat l'harmonia existent entre igualtat i mèrit. Els ideòlegs del Partit Popular han reivindicat el retorn al principi del mèrit en detriment del principi d'igualtat, amb la supressió consegüent del que es coneix com a ensenyament comprensiu.

Això ha comportat, d'una banda, una modificació important dels continguts, de manera que es recupera allò que tradicionalment ha constituït l'educació escolar: la transmissió d'informació. Això entra en contradicció amb el que s'afirma al Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona, que és que a l'«era de la informació» l'escola ja no és la dipositària de la informació i que la seva tasca ha d'estar més centrada en el desenvolupament de capacitats que permetin tractar la informació que no pas en la informació per si mateixa. Aquesta idea no solament no ha tingut acceptació, sinó que, a més, ha estat durament criticada pel discurs oficial i per una part del professorat de secundària.

D'altra banda, la desaparició de l'ensenyament comprensiu comporta la segregació de l'alumnat en itineraris que determinen el seu futur educatiu depenent del seu esforç (i del de les famílies respectives). La Llei de qualitat substitueix l'interès que han de mostrar l'Administració i el professorat a l'hora de dotar de sentit la institució escolar per l'«interès» de l'alumnat per promocionar-se, de manera que les diferents mostres d'«interès» impliquen, al seu torn, diferents maneres d'estar en el sistema educatiu, fent clarament visible el principi del mèrit.

La Llei de qualitat («Llei Del Castillo») en l'educació dona per fet que a l'Estat espanyol hi ha prou oportunitats per a tothom i que les desigualtats socials són exclusivament el resultat de l'esforç i de la qualitat de cada persona a escala individual. Això no obstant, les dades econòmiques existents no donen suport a aquesta idea, sinó que permeten sospitar que a l'«Espanya de les oportunitats», a més de l'esforç individual, hi ha una font important de desigualtat cultural i educativa que es tradueix en expectatives educatives diferents.

L'especialització social dels centres educatius

A tot això, però, s'hi afegeix un nou fenomen relacionat amb la dualització progressiva dels centres escolars. El discurs oficial que relaciona qualitat amb informació i homogeneïtat ha generat els prejudicis i els estereotips educatius existents, i ha comportat que determinats sectors de les classes mitjanes hagin optat per centres escolars on tots dos aspectes estiguin garantits. La consciència d'incertesa respecte al futur i de l'educació com a garantia de supervivència determina que les famílies amb més expectatives educatives busquin refugi en centres escolars on se'ls garanteix allò que el discurs oficial relaciona amb qualitat de l'educació. El resultat és l'«especialització social» dels centres escolars. Durant els últims quatre anys, aquesta tendència s'ha manifestat de manera important i no s'ha vist sotmesa a cap tipus de fre per part de l'Administració de Catalunya, que l'ha acceptat sense més ni més.

La dualització escolar existeix perquè els centres escolars que responen al discurs oficial reben més demandes i, en conseqüència, poden seleccionar el seu alumnat. Això vol dir que, en un futur molt proper, atesa la segregació implícita i subjacent a la Llei i a la realitat socioeconòmica de la societat catalana, un tipus de centres, la majoria de titularitat pública, escolaritzarà els fills i filles de les famílies socioeconòmicament desafavorides mentre que un altre tipus de centres, la majoria de titularitat privada, ho farà amb la descendència de les famílies més afavorides socialment. Aquesta tendència ha existit sempre, però l'educació en el seu conjunt mai no ha deixat de ser una possibilitat de promoció social, de manera que una part important de les classes mitjanes actuals són fills i filles de les classes treballadores de les dècades de 1950 i 1960. L'especialització escolar és, doncs, especialment indesitjable, perquè dificulta la promoció social i, a més, pot significar la reproducció de formes de marginació i exclusió social.

I el professorat?

Aparentment, la Llei satisfà bona part de les reivindicacions presentades pel professorat després de l'extensió de l'ensenyament obligatori. Malgrat tot, hi ha una part del professorat que pensa en les conseqüències de les tendències assenyalades. D'aquesta manera, hi ha una profunda contradicció entre el pensament que torna a fer de l'escola la dipositària de la informació, juntament amb el desig de tenir un alumnat interessat i respectuós amb l'autoritat acadèmica, i les tendències socials existents. La reivindicació del primer aspecte condueix a l'accentuació de l'especialització social dels centres educatius, la qual cosa accentuarà encara més el desànim i la insatisfacció de bona part del professorat, ja que no podran garantir des de la pràctica educativa la suposada qualitat de l'educació.

I, a més, l'especialització social dels centres pot aguditzar les tensions entre el professorat si les expectatives professionals i, per tant, la satisfacció personal s'associen a la informació i a l'«interès» de l'alumnat. Això pot provocar categories de professorat: hi haurà qui treballarà amb els alumnes «interessats» i qui ho farà amb els que no s'esforcen. I a l'hora d'establir aquestes categories als centres de secundària, es recuperaran la jerarquia i l'antiguitat? Hem de pensar que els problemes relacionats amb la professionalitat del professorat no es resolen ni amb la ideologia subjacent a la Llei de qualitat ni amb les mesures que l'acompanyen.

Sobre l'educació infantil

La LOGSE entenia l'educació infantil (0-6 anys) com una etapa no obligatòria del sistema educatiu i considerava que l'atenció infantil no es podia entendre exclusivament com a

assistència, sinó que comportava pràctiques educatives per si mateixa i era una font de desenvolupament infantil. Això implicava la revaloració social de l'atenció infantil.

La Llei de qualitat incorpora altres aspectes que impliquen un important pas enrere respecte de consecucions educatives aconseguides durant la dècada passada. Probablement, la regressió més preocupant és l'eliminació del primer cicle de l'educació infantil (0-3 anys) i la seva substitució per un plantejament assistencial. Aquesta concepció té connotacions clarament negatives, ja que s'eludeixen les implicacions futures de l'atenció a les persones de menys edat i, en definitiva, aquesta no rep la importància social que té, atès que es defensa que per si mateixa únicament implica una bona atenció física i emocional. Així doncs, desapareix qualsevol tipus de referència a la possibilitat d'organitzar programes i activitats adreçades a la millora de les pràctiques educatives de les famílies amb fills menors de tres anys i, a més, la institucionalització de l'atenció infantil deixa de ser una competència educativa dels governs corresponents. Aquest fet implica una important càrrega econòmica per als municipis o l'establiment d'institucions sense perspectiva educativa que adopten exclusivament un enfocament assistencial, amb el consegüent perjudici per a la mateixa institució com a font de desenvolupament infantil.

Pel que fa a la immigració

Actualment s'han vist confirmades les apreciacions fetes fa quatre anys en el Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona, en el qual s'afirmava la importància de promoure una ciutadania oberta a la diversitat i s'assenyalaven els perills inherents al desenvolupament d'actituds xenòfobes i racistes. Alhora, es constata que hi havia una tendència a l'augment de la diversitat ètnica i cultural, que no es percebia de manera uniforme a la ciutat perquè tendia a concentrar-se en determinades zones o barris.

La presència d'un nombre important de persones estrangeres a la ciutat evidencia un grau d'heterogeneïtat lingüística, cultural, ètnica, religiosa, nacional i identitària que adopta noves formes i requereix noves respostes. Un bon exemple n'és la recent declaració de tots els partits polítics representats al consistori de Barcelona, que pretén consensuar per al conjunt de la ciutat les polítiques que permetin establir un marc social de negociació i consens en què totes les persones se sentin participants en la construcció d'un projecte col·lectiu de futur. Això obliga a compartir col·lectivament una ètica que impliqui actituds i valors comuns presidits per la igualtat i la solidaritat.

En tot això l'educació té un paper important. D'una banda, ha de fomentar actituds solidàries en el conjunt de la ciutadania que accentuin els aspectes d'igualtat que existeixen entre totes les persones com a membres del gènere humà. D'altra banda, ha de promoure l'escolarització dels infants estrangers en condicions d'igualtat respecte dels autòctons.

El context sociopolític de la immigració

En aquests últims anys, s'han produït contradiccions flagrants en una societat que proclama valors com ara la igualtat i la justícia social i que, en canvi, practica una política d'exclusió i marginació d'una part important de les persones immigrades. A més, existeix un discurs que cada dia guanya més adeptes i que proclama que la immigració implica una amenaça per al manteniment del pluralisme democràtic de les societats occidentals, en general, i de la identitat catalana, en particular.

Aquests últims temps, la idea de l'«inintegrable cultural» s'ha anat estenent i comença a tenir expressions polítiques que es tradueixen en actituds obertament xenòfobes i racistes. Així doncs, la immigració no es percep com un col·lectiu molt ampli però enormement divers, sinó com un tot homogeni en què la «tradicció» s'imposa a la «modernitat» de la nostra societat. En conseqüència, a la població immigrada se li atribueixen tot tipus de prejudicis i estereotips que neguen el compromís d'aquestes persones amb la igualtat o la pluralitat. Així mateix, se'ls culpa que no siguin o no puguin ser com la població autòctona, perquè s'exclouen a causa del seu peculiar interès a mantenir els trets més «antidemocràtics» i «uniformitzadors» de la seva religió.

Per això cal un discurs des de l'educació que manifesti les contradiccions existents a la nostra societat i que afirmi els valors i les actituds que situen la igualtat i la cohesió social com a eixos de qualsevol projecte col·lectiu. Cal, alhora, una pràctica educativa que situï l'ètica i la virtut al centre de la seva activitat i que, per tant, evidencii les polítiques i els mecanismes que fa servir la nostra societat per marginar i excloure una part de la ciutadania.

L'escolarització dels infants de famílies immigrants

A les dificultats que existeixen per a la integració des de l'actual marc sociopolític s'hi sumen també les dificultats del mateix context escolar. Els últims anys, el nombre d'escolars de famílies immigrants ha crescut enormement i, en alguns casos, les seves condicions d'escolarització no afavoreixen que l'escola dugui a terme la seva funció d'integració social.

Les concentracions artificials

Una ullada ràpida a les dades sobre l'escolaritat dels infants estrangers palesa l'especialització social dels centres educatius. D'aquesta manera, malgrat les mesures administratives, els infants de famílies immigrants van majoritàriament a l'escola pública, mentre que als centres privats concertats el seu nombre és molt més reduït. Aquesta tendència, que s'ha intentat corregir des de l'Administració, es presenta en aquests moments com una de les principals dificultats per a la integració d'aquest col·lectiu.

A més, dins de l'escola pública trobem «concentracions artificials»; és a dir, centres educatius amb un percentatge d'infants de famílies immigrants molt més elevat que el del seu territori.

Les concentracions són inevitables, ja que la immigració mostra propensió a concentrar-se en barris determinats en què les condicions d'accés a l'habitatge són més assequibles. El problema es planteja quan les concentracions es converteixen en guetos o presenten una «guetització» progressiva, fet que es pot produir a les «concentracions artificials» quan els infants o les seves famílies es troben en una situació real de risc social d'exclusió o marginació. En aquest cas, l'educació deixa de ser un recurs per sortir d'una situació d'exclusió i marginació i, tal com explica la sociologia de l'educació, sol acabar reproduint la mateixa situació social, amb totes les implicacions negatives que això comporta.

D'aquesta manera, a més del perill de «guetització», les escoles amb «concentracions artificials» presenten altres problemes a l'hora d'abordar la tasca educativa. Són escoles amb un degoteig permanent d'alumnat d'incorporació tardana, fet que dificulta enormement la feina tant dels equips directius com del professorat. A més, a tot això sol afegir-s'hi la manca, en molts casos, dels recursos materials i humans per assumir aquesta situació.

L'eliminació de les «concentracions artificials» té molt a veure amb l'assumpció de mesures administratives. D'aquesta manera, per exemple, no es pot acceptar sense més ni més que l'alumnat estranger d'incorporació tardana s'escolaritzi en un centre que acull ja un percentatge elevat d'infants de famílies immigrants si en el mateix territori hi ha altres centres amb un percentatge d'immigrants molt baix. Al mateix temps, l'Administració educativa ha d'orientar les famílies a l'hora d'escollir centre i construir un discurs que combati els prejudicis i els estereotips que existeixen sobre la qualitat de l'educació, com també dur a terme una discriminació positiva sobre aquells centres que són percebuts negativament per la població autòctona.

El tractament de la llengua i la pràctica educativa

Una bona part dels infants de famílies immigrants, nascuts o no a Catalunya, tenen dificultats importants relacionades amb les competències lingüístiques necessàries per afrontar les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Aquest fet va relacionat amb molts factors, com ara el grau d'escolarització prèvia o el domini de competències lingüístiques formals desenvolupades prèviament des de l'idioma propi. En tot cas, però, per a l'actual sistema educatiu, el tractament lingüístic d'aquesta part de la infància i l'adolescència implica un nou repte.

La comunitat educativa de Catalunya ha fet, els últims vint-i-cinc anys, un esforç notable per aconseguir un sistema educatiu que, al final de l'ensenyament obligatori, garanteixi un bon

domini de les dues llengües oficials, el català i el castellà. La situació actual és molt diferent: cal treballar les dues llengües amb infants que, sovint, tenen com a llengua pròpia un idioma diferent del català i del castellà i que, a més, no té cap tracte específic o singular en el context escolar.

Aquesta situació planteja problemes importants que no acostumen a trobar solució en els models vigents de l'educació bilingüe. Així doncs, les persones que defensen el desenvolupament de programes bilingües de manteniment de la llengua familiar obliden que el nombre de llengües presents a l'escola és enorme. De la mateixa manera, se senten veus que proclamen com a model ideal els programes d'immersió en les primeres etapes i la immersió total. Amb tot, aquestes persones també obliden les raons de l'èxit d'aquests programes: en concret, tot i que no és l'únic element, el tractament de la llengua familiar de l'alumnat i el fet que aquests programes funcionen sobre la base de professorat bilingüe, de manera que el professorat sempre fa servir la segona llengua però coneix la de l'alumnat, que la pot utilitzar sense que això comporti cap mena de perjudici per a les seves relacions amb el professorat i les activitats d'ensenyament i aprenentatge.

Aquestes dificultats comporten que els infants de famílies immigrades es vegin «obligats» a aprendre la llengua de l'escola sense que ningú conegui la seva. I, com és ben sabut, l'«obligació» amb relació a les llengües no solament no acostuma a funcionar, sinó que, a més, desferma actituds contràries a les objectivament preteses. Per això, té més sentit discutir sobre com fer possible des de la pràctica educativa que sorgeixin les condicions que formen la base de l'èxit de l'educació bilingüe.

En aquest sentit, es tracta d'aconseguir que el context escolar, les seves activitats i la llengua que s'utilitza instrumentalment tinguin sentit per a aquest alumnat, cosa que implica reconèixer la seva aportació a l'escola, que és, entre altres coses, la seva llengua. Això no significa, tal com ja hem dit, que s'hagin de dissenyar programes de manteniment de la llengua familiar, sinó que la pràctica educativa, per mitjà de vies molt diverses, faciliti la presència al context escolar del que és propi de l'alumnat i, consegüentment, incrementi la seva autoestima i li permeti desenvolupar una autoimatge positiva.

La incorporació tardana

La incorporació tardana és un dels fenòmens que més notablement s'ha incrementat durant aquests últims anys. Aquesta és una situació enormement diversa: no implica el mateix incorporar-se tard a l'educació infantil que fer-ho durant el segon cicle de l'educació secundària, com tampoc no implica el mateix fer-ho després d'una escolarització prèvia adequada que després d'haver estat uns quants anys sense haver tingut contacte amb un context escolar. En altres paraules, les condicions concretes de l'alumnat d'incorporació tardana solen ser força diverses i, per tant, és difícil adoptar formes i models únics d'escolarització.

Quan la incorporació tardana es produeix a l'educació infantil o a l'educació primària, el context de l'aula és el millor lloc d'acollida, amb una tasca individualitzada amb personal especialitzat que treballi exclusivament els aspectes lingüístics necessaris per a la incorporació normal a les activitats d'ensenyament i aprenentatge. En aquesta tasca individual, la manera d'incorporar la llengua de l'escola passa per ensenyar la llengua i per treballar continguts específics del cicle corresponent.

L'educació secundària combina dues maneres de fer: d'una banda, si el centre té un bon pla d'acollida i recursos suficients per afrontar la nova situació, l'escolarització es fa a l'aula amb suport individualitzat en qüestions relacionades amb el domini de la llengua i amb les activitats d'ensenyament i aprenentatge; de l'altra, quan el centre no té ni els recursos suficients ni existeixen els materials adequats, s'ofereixen els tallers d'adaptació educativa, que escolaritzen fora de l'aula els alumnes que acaben d'arribar i que centren la seva activitat en el domini de la llengua per tal que aquests es puguin incorporar normalment a les activitats del cicle corresponent. En aquest sentit, els tallers d'adaptació educativa han anat modificant de manera important el seu funcionament i fent una tasca en la qual la llengua s'ensenyava a través

d'activitats d'ensenyament i aprenentatge i en la qual aquest alumnat participa en activitats amb la resta d'estudiants del seu centre.

L'educació intercultural

Per tancar aquest apartat, volem fer referència a la importància de l'educació intercultural. L'existència d'un ampli grup d'infants que presenten nivells d'heterogeneïtat importants respecte dels infants autòctons ha revelat la importància d'adoptar una perspectiva intercultural en l'educació. Aquesta perspectiva implica una proposta per al conjunt de l'educació en què prevalen els valors i les actituds que s'indicaven a l'inici de l'apartat.

L'educació intercultural afirma que, per damunt de tot, tots som iguals i que, per tant, estem subjectes als mateixos drets i obligacions. En segon lloc, l'educació intercultural proclama que des del reconeixement de la igualtat és possible viure feliçment des de la diferència. En aquest sentit, la igualtat proclama, alhora, la tolerància. Finalment, l'educació intercultural assumeix un tercer gran principi relacionat amb la interacció: les persones. Hem d'actuar per construir conjuntament un projecte col·lectiu en el qual es puguin reconèixer totes les persones i que permeti a tothom viure feliçment des de la diversitat. La interacció pressuposa l'adaptació mútua, i aquesta adaptació només és possible si els qui s'adapten mútuament comparteixen unes actituds i uns valors comuns que impliquin un cert universalisme basat en la igualtat i la solidaritat.

Això últim no significa que no hi pugui haver problemes de convivència i, fins i tot, d'enfrontament obert respecte a determinades pràctiques socials amb persones dels col·lectius minoritaris, com també n'hi ha al si de la població autòctona. La integració entesa com a procés d'adaptació mútua entre les persones immigrants i les persones autòctones, presidit per valors i actituds que afirmen la igualtat i la solidaritat, és un procés llarg i no està exempt d'enormes dificultats. A més, requereix immenses dosis de diàleg i discussió. En tot cas, no hi ha integració si aquesta implica submissió, ni tampoc no hi ha integració si no va associada a la denúncia col·lectiva dels mecanismes implicats en la marginació i l'exclusió social.

En definitiva, un projecte intercultural comporta situar al centre de les pràctiques socials la igualtat i la cohesió social, per construir conjuntament, a partir d'aquí, un projecte col·lectiu presidit per actituds i valors compartits que permeti a tothom viure feliçment des de la diversitat. És evident que en aquest projecte és tan important la integració cultural com la integració social.

Pel que fa a les relacions entre l'educació formal i l'educació no formal

Després de quatre anys es fa encara més necessària la idea d'educació del Projecte Educatiu de Ciutat, que pressuposa la conceptualització de diferents agents educatius i la necessitat que s'interrelacionin entre si, de manera que cadascun assumeixi les seves responsabilitats a partir de l'existència de finalitats educatives compartides.

Les activitats extraescolars

Avui dia, l'educació es percep com un gran «paquet» que va més enllà de l'aula i que inclou les activitats extraescolars, els serveis de menjador, l'atenció als infants quan la família no pot proporcionar-la, les sortides escolars, les colònies i altres aspectes que no solen tenir-se en compte però que afegeixen o resten un «plus» important de qualitat i pesen bastant en les decisions de força famílies a l'hora d'escollir un centre escolar.

Amb tot, a més de pros, aquesta situació també presenta contres. Així doncs, probablement, el contra més important té relació amb el cost econòmic d'aquestes activitats, que és sufragat gairebé en solitari per les mateixes famílies. Aquesta és una situació perversa que incideix encara més en el fenomen que s'ha descrit com a «especialització social dels centres escolars». Per això cal començar a arbitrar mesures econòmiques, o mecanismes de

solidaritat, amb un clar component de discriminació positiva i a favor de l'equitat en aquelles zones i barris on una part important de les famílies no es poden permetre aquesta mena d'activitats.

D'altra banda, tal com hem assenyalat anteriorment, un aspecte important de la concepció educativa que reclamem implica la continuïtat entre els diferents contextos educatius en què participen les persones. Es tracta que, d'una manera o altra, estiguin en continuïtat amb l'oferta educativa de l'educació formal. No és només coordinar aquestes activitats amb el centre escolar, sinó que sigui el mateix centre qui, atès el seu projecte educatiu, curricular i lingüístic, animi i impulsi les activitats més rellevants durant el temps de lleure dels infants i els adolescents. Tot això cobra encara més sentit en aquells barris on la implicació de la comunitat escolar amb les entitats de l'entorn contribueix a la creació i el manteniment d'una xarxa comunitària que aporta una forta identitat a les persones que hi viuen.

Sobre el temps dels infants i adolescents

Temps d'escola i temps de família, vida laboral i vida familiar, juntament amb altres proposicions, formen part, cada vegada més, de propostes i discursos que tenen com a objectiu conciliar les necessitats de les famílies i la seva responsabilitat educativa. Darrere d'aquestes reflexions hi ha la incorporació de la dona al món laboral i la legítima reivindicació de la igualtat de gènere pel que fa a l'atenció de les persones dependents. Des del món de l'educació, aquestes modificacions són percebudes com un mal amb dues vessants: d'una banda, una pèrdua important de relacions en l'àmbit familiar, per la reducció del temps que els infants i els adolescents passen amb els seus progenitors; i, d'altra banda, una delegació de la responsabilitat educativa dels progenitors en favor del context escolar. Des d'aquesta visió, es considera que tots dos aspectes incideixen negativament en l'educació dels infants i els adolescents.

Però les coses són més complexes. Pel que fa a les dones, les modificacions culturals, socials i laborals són enormement positives; des d'una perspectiva igualitària encara s'ha d'avançar més en aquest mateix sentit, i des de l'educació cal visualitzar aquests canvis i afavorir-los. En segon lloc, la qualitat de les pràctiques educatives familiars té a veure amb les dimensions implicades en la relació (afectivitat, bidireccionalitat i consistència), independentment de si els infants i els seus progenitors passen més o menys temps junts. Per això, la millora de les pràctiques educatives familiars passa per facilitar a les famílies tots els suports necessaris per garantir que en les relacions dels progenitors amb els seus fills, necessàriament asimètriques, es tinguin en compte les dimensions implicades en una educació de qualitat en el context familiar. En tercer lloc, és cert que es produeix una «delegació», però aquesta demostra una profunda preocupació educativa respecte al futur dels infants, ja que les famílies entenen que l'educació va més enllà de les aules i que el lleure també té una profunda vessant formativa. I en quart lloc, en alguns casos —pocs— pot ser que les expectatives educatives de les famílies impliquin un grau de pressió important sobre fills i filles, sotmesos a un horari tirànic d'activitats que se succeeixen sense cap mena de lògica.

Per això és absolutament normal que les mateixes famílies busquin situacions educatives de qualitat per ocupar el temps de la família, que disminueix progressivament. Alhora, també augmenten les reivindicacions en favor d'una major coincidència entre el temps de l'escola i el temps de la família, especialment pel que fa als períodes de vacances. Tot això no són manifestacions d'irresponsabilitat educativa sinó ben al contrari. En molts casos es busca establir una major continuïtat entre el context escolar i el context familiar.

La possibilitat de reconciliar ambdós aspectes no pot quedar en mans de les possibilitats econòmiques de les famílies, tal com hem apuntat anteriorment, sinó que cal incrementar els programes existents de manera que sigui possible, per a tothom, una millor adequació entre el temps familiar i el de l'educació, com és el cas en les famílies amb millors expectatives educatives i possibilitats econòmiques. Fer cas omís d'aquesta realitat pot significar que les diferències en origen de les famílies encara es vegin més agreujades pels contextos educatius en què participen els infants i adolescents. Probablement, l'exemple més clar d'aquesta nova

necessitat educativa ens remet a l'educació infantil: tothom està d'acord que el seu origen rau en la necessitat d'atenció que tenen els infants més petits quan tots dos progenitors treballen; però, des d'una perspectiva educativa, és convenient que tots els infants assisteixin a un context educatiu organitzat segons els paràmetres de l'educació infantil, independentment de si poden rebre o no atenció en el context familiar.

El procés participatiu

Quan es planteja l'actualització i la concreció del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC), s'opta per posar en funcionament un nou procés participatiu. Com tot instrument de planificació, un dels principals objectius del PEC és generar un ampli consens entre els agents directament implicats en l'educació. La convocatòria de tots els actors en un mateix espai de trobada és imprescindible per tal que el procés tingui èxit, però no tan sols per obtenir un consens al voltant dels principals eixos o punts del debat, sinó perquè un procés obert genera coresponsabilització.

En efecte, la participació confronta punts de vista i interessos diferents i, a vegades, fins i tot contraris. Es fa patent la complexitat de tots els escenaris possibles i, finalment, s'evidencia la necessitat de cooperar per tal de maximitzar l'aprofitament d'uns recursos limitats.

El balanç del desenvolupament del procés participatiu del PEC, engegat l'any 2002, és positiu. La realitat objectiva que presenten les xifres ha quedat corroborada per la majoritària opinió dels participants, que consideren que el procés ha complert els objectius fixats en un primer moment: concretar les línies d'actuació i els projectes per als propers anys.

Aquest procés ha convocat un total de 401 persones, repartides en vuit comissions. El treball d'aquestes comissions ha tingut lloc al llarg de sis mesos, des del mes d'octubre de 2002 fins al mes de març de 2003. En total, s'han dut a terme 42 reunions, amb una mitjana de cinc reunions per cada comissió. Una de les dades que més sobresurt i que millor caracteritza el que ha estat el procés participatiu és el grau de fidelitat, entès com la presència a totes o gairebé totes les reunions programades. Més del 40% dels participants han assistit a totes les reunions, una xifra molt elevada si es té en compte que la majoria dels processos participatius no aconsegueixen mantenir el nivell de participació (ho fan en proporcions molt més baixes) al llarg del temps.

El procés participatiu va culminar amb el Plenari, celebrat el mes de març de 2003 al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Les dues jornades de treball que va incloure el Plenari van servir per reunir totes les comissions de treball en un mateix espai per tal de concretar els projectes i detectar els possibles agents impulsors de cada àmbit. L'èxit de convocatòria es va tornar a repetir, i es va citar no tan sols el conjunt de persones que havien assistit amb regularitat a les reunions dels mesos anteriors, sinó també un bon gruix de persones interessades en el desenvolupament del PEC.

Principals xifres del procés participatiu

Nombre de comissions	8
Nombre de mesos de treball	6
Nombre total de participants	401
Nombre total de reunions efectuades	42
Grau de fidelitat	40%

El procés participatiu ha estat obert a tots aquells ciutadans i ciutadanes de Barcelona interessats en l'educació, en un sentit ampli. En primer lloc, s'ha convidat a participar totes aquelles persones i organitzacions encarregades de prestar serveis educatius (comunitat escolar i tots els tècnics provinents del sector públic, privat o del tercer sector). En un segon nivell, i atès el caràcter eminentment transversal de l'educació, també s'ha comptat amb la presència d'agents d'altres àmbits les accions dels quals tenen, directament o indirectament, efectes educatius.

Nombre de participants per comissió

Lleure i educació no formal	45
Mobilitat	38
Sostenibilitat	39
Èxit escolar i accés al treball	64
Coneixement de la ciutat	38
Immigració	96
Mitjans de comunicació i societat de la informació	44
Valors i ciutadania activa	37

Per tal de sistematitzar el funcionament del procés, s'ha establert una mecànica igual per a les vuit comissions. Cada comissió ha estat presidida per una persona de rellevància ciutadana. La figura del president ha estat determinant a l'hora de donar una legitimitat més gran al procés, ja que ha establert el pont necessari entre l'organització i la vida social (associativa, política, econòmica) de la ciutat.

En la coordinació del procés, sobretot durant la celebració de les reunions, ha estat cabdal el paper dels coordinadors i les coordinadores. Aquesta funció l'han dut a terme tècnics de l'Institut d'Educació, que són els referents habituals dels continguts en cadascun dels àmbits.

Finalment, cada comissió ha comptat amb una entitat o institució, que ha estat l'encarregada d'acollir les reunions.

La feina desenvolupada per les comissions al llarg d'aquests mesos ha estat heterogènia, tal com ho són els mateixos àmbits temàtics de cadascuna, les dimensions dels quals són força diferents. La tria definitiva de les vuit dimensions és el reflex dels canvis que s'han produït en el context social, econòmic i educatiu de la ciutat en aquests darrers quatre anys, ja que es dóna un pes considerable a tots els àmbits emergents d'aquesta realitat.

La funció principal de les comissions ha estat la concreció del conjunt d'aspectes que, dins de cada àmbit, s'han de considerar de manera imprescindible, és a dir, tots els elements que cal tenir en compte. El treball de les comissions ha generat un bon nombre de documents, tots els quals estan disponibles a través de la pàgina web del Projecte Educatiu de Ciutat. Aquí tan sols recollim els reptes establerts per a cadascun dels vuit àmbits, que han servit per poder concretar el conjunt de projectes inclosos en el Pla d'acció 2004-2007.

El procés participatiu

Lleure i educació no formal

La Comissió de Lleure i Educació No Formal ha posat de manifest la importància del lleure i de l'educació no formal en la socialització dels infants i del jovent. Aquesta és la raó que fa que el concepte d'educació integral passi, a part de l'escola i la família, per l'entorn. S'ha analitzat l'ús del temps lliure, els agents que intervenen en l'educació en el lleure i l'educació no formal i, finalment, la relació que s'estableix entre les entitats que actuen en aquest àmbit i l'Administració (aspectes relacionats amb la gestió, la coordinació, etc.).

Els reptes

Millorar l'oferta d'activitats d'educació en el lleure a partir de la col·laboració entre les institucions educatives formals i els moviments d'educació no formal

Els infants i els joves són el públic a qui s'adrecen els diferents agents –centres escolars, associacions educatives, serveis socioeducatius, famílies, etc.– per oferir-los unes accions que els ajudin en el seu creixement personal. Es fa imprescindible la coordinació com a forma de millora de l'actuació educativa. Cal fomentar el coneixement mutu i la comunicació com a element de coordinació.

Fomentar el compromís, la motivació i la participació dels joves

Entenent que la forma d'educar en la participació és la pràctica continuada i reflexionada de la mateixa participació, caldrà potenciar els projectes d'educació no formal centrats en el protagonisme juvenil i que potenciïn el màxim grau d'autonomia possible segons l'edat, per tal de mantenir el compromís i la participació d'infants i adolescents.

Aconseguir el reconeixement social de l'educació no formal

Assumir, des de la ciutadania i les administracions, la importància de l'associacionisme per a una societat democràtica. Donar valor a la funció educativa que compleixen les entitats d'educació en el lleure i els serveis socioeducatius, més enllà del recurs assistencial. L'educació en el lleure té valor educatiu per si mateixa i s'ha de considerar com un dels pols educatius, sense que s'hagi de considerar subsidiària de cap altre agent. Per assolir aquest reconeixement per part de les administracions, cal establir un compromís des de la base de la complicitat; identificar els objectius comuns i definir els àmbits de treball coincidents; entendre, des de les administracions, les associacions educatives en el lleure com a instrument de canvi social i de garantia democràtica, i treballar conjuntament amb la finalitat d'evitar la burocratització i facilitar la gestió a les entitats d'educació no formal.

El procés participatiu

Mobilitat

S'observa que la mobilitat, malgrat el gran nombre de mesures preventives i sensibilitzadores d'alguns governs i administracions locals, està lluny del que hauria de ser. Es poden trobar molts punts de contacte entre l'individualisme modern i la mobilitat irracional. Per això, per poder entendre la mobilitat des de la responsabilitat i el respecte, cal exercir de ciutadà i ciutadana, és a dir, de persona que viu en una col·lectivitat. Partint d'aquesta reflexió inicial, s'han analitzat dades d'interès sobre la mobilitat infantil i juvenil a Barcelona i s'ha debatut al voltant del carrer com a espai urbà i de l'infant com a usuari d'aquest espai.

Els reptes

Promoure un canvi cultural, incidint en els hàbits i les actituds de la mobilitat de la ciutadania. Aquest és el gran repte de l'educació per a la mobilitat: incidir en les actituds i els hàbits per provocar un canvi cultural. Es tracta d'un repte més genèric que s'ha de fonamentar en la promoció d'una mobilitat sostenible, segura i cívica que comporti un canvi d'ús de l'espai urbà.

Fomentar entre la ciutadania una mobilitat sostenible

Educar amb la finalitat de millorar la forma de moure's d'acord amb criteris i principis sostenibles. Anar més enllà del Pacte per la mobilitat per avançar vers un pacte per la mobilitat sostenible. Des dels diferents sectors i organitzacions ciutadanes s'ha d'emetre un discurs, uns missatges educatius, que tinguin prou força per possibilitar els canvis d'hàbits i actituds necessaris per a una mobilitat més sostenible.

Crear les condicions necessàries per fer possible, per al conjunt de la ciutadania, una mobilitat més segura

En molts casos, la publicitat incita a tenir comportaments que generen una mobilitat insegura. Cal desenvolupar propostes que fomentin una mobilitat segura i implicar tots els agents en la recerca de propostes per incidir sobre una problemàtica d'importància ciutadana però de dimensions que sobrepassen els límits de la ciutat.

Fomentar les actituds cíviques en la mobilitat de la ciutadania

El canvi cultural no pot quedar-se en les actituds sostenibles i segures, atès que hi ha actituds no insegures que també dificulten la mobilitat i la convivència entre la ciutadania. S'ha d'incidir en el respecte als altres, en ser capaç d'entendre els diferents actors per actuar de manera que millori la convivència.

Donar al carrer un valor com a espai de sociabilització
Retornar a una lectura transversal del carrer, donant més protagonisme als vianants.
Desplegar la xarxa bàsica de carrers i fer del 80% que no són prioritaris per als vehicles un espai de trobada, de relació i de veïnatge.

El procés participatiu
Sostenibilitat

Durant els darrers trenta anys (des de la Carta de Belgrad de 1975) s'ha anat ampliant la percepció de la problemàtica relacionada amb el medi ambient, que sha sumat a la consciència de l'esgotament dels recursos materials i energètics, les disfuncions globals, l'augment de la pobresa i l'exclusió, etc. L'Agenda 21 de Barcelona i l'Agenda 21 escolar són un marc de referència per al treball envers l'educació mediambiental i proporcionen el cos teòric necessari per desenvolupar els programes educatius. El que cal és donar una perspectiva educativa al debat i als continguts generats en aquests fòrums.

Els reptes

Fomentar la ciutat com a espai prioritari de l'educació per a la sostenibilitat i la gestió pública com a exemple d'actuació sostenible

La ciutat, entesa com a espai de trobada i interacció entre diferents agents socials, és l'àmbit fonamental d'acció educativa. Cal treballar des d'una visió global de la ciutat com a espai per propiciar i fomentar les pràctiques sostenibles, incidint en el conjunt de la ciutadania i capacitant els diferents actors socials vers les accions sostenibles. Des de la gestió pública s'ha de fomentar l'actuació sostenible a partir de l'exemple; les accions que es duen a terme amb criteris sostenibles són una oportunitat per educar.

Potenciar el paper de l'escola com un dels agents cabdals en el compromís sostenible de la ciutadania

L'escola ha de ser l'aparador del barri i interactuar amb l'entorn i les famílies per fomentar un canvi d'hàbits i actituds i millorar el compromís de la ciutadania envers l'entorn. Cal tenir en compte que el canvi de valors i actituds dels infants pot provocar un efecte multiplicador de l'acció educativa dins de les famílies, i és en aquest aspecte on pren força la funció del sistema educatiu. En aquest marc, cal fer èmfasi en la interrelació que s'estableix entre escola, llar i ciutat.

Utilitzar el coneixement com a forma de provocar els canvis d'actituds

Fer ús de la informació crítica i la sensibilització com a forma d'educar, irradiant les accions, els valors i les actituds més sostenibles. El coneixement permet a la ciutadania tenir millors criteris i mostrar-se més disposada a actuar. Cal, però, una predisposició política i un missatge clar per tal que les empreses i la gent vegin com hi poden sortir guanyant.

Fer visible, i entenedora, la necessitat de viure en una societat que segueixi els criteris propis de la sostenibilitat

Saber explicar com pot ser una ciutat més sostenible, donar a conèixer els beneficis que comporta viure en aquest tipus d'entorn. Demostrar la insostenibilitat de la societat en què vivim i quines són les conseqüències que comporta aquest model de vida.

El procés participatiu
Èxit escolar i accés al treball

La plena alfabetització és la idea que va guiar els aspectes educatius dels moviments polítics progressistes en el trànsit del segle XIX al XX. Una vegada convertida la idea en realitat, la universalització del graduat en educació secundària ha d'ocupar el seu lloc en aquest començament del segle XXI. L'anàlisi de la situació s'ha centrat en quatre àmbits: el retrat de l'escolarització a la ciutat de Barcelona; les raons sociològiques, pedagògiques i ètiques que

fonamenten la universalització del graduat escolar; el diàleg escola-fora d'escola, i la manera com ha de ser l'aula del segle XXI.

Els reptes

Aconseguir, per raons sociològiques, pedagògiques i ètiques, la universalització del graduat escolar

Un cop assolida la plena alfabetització de la població, s'ha de posar l'accent en els beneficis que comporta la universalització del graduat escolar de secundària. Diverses raons sociològiques, pedagògiques i ètiques posen de manifest les repercussions que l'extensió del graduat escolar a un nombre cada cop més gran d'alumnes té pel que fa a regeneració social, igualtat i cohesió social, com també a cobertura de les necessitats en recursos humans.

Impulsar el diàleg escola-fora d'escola

El món escolar i el de fora de l'escola no és freqüent que es trobin per raons educatives. Paradoxalment, només les classes mitjanes i altes, potents des del punt de vista sociocultural, disposen d'un model d'escola capaç de fer rutilar aquest diàleg. Tanmateix, una escola que aspiri a l'èxit escolar per a tothom ha de ser capaç d'establir aquest diàleg i concretar-lo en una obertura de l'escola al territori més proper, tant pel que fa a l'espai (infraestructures) com al temps.

Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) als processos d'aprenentatge com a eines de transformació de l'organització escolar

Avui dia, els recursos tecnològics són, encara, elements perifèrics al veritable nucli de l'aprenentatge, l'aula. Tenint en compte el potencial que ofereixen les TIC des d'un punt de vista pedagògic, sorgeix la necessitat de fomentar-ne la presència a les aules estàndard. Tot plegat provocarà importants transformacions en l'organització escolar (una concepció espaciotemporal de l'escola diferent, diferents funcions per als departaments didàctics, un pes específic més gran dels tutors i tutores, etc.) que cal assumir i saber gestionar.

El procés participatiu

Coneixement de la ciutat

El coneixement de la ciutat és un factor imprescindible per a l'educació de la ciutadania, en la mesura que permet als individus tenir informació i, per tant, possibilitat d'accedir als recursos (culturals, econòmics, socials, relacionals, etc.) del seu entorn. La ciutat ha de poder ser llegida, interpretada i utilitzada per totes les persones que l'habiten, la visiten o la transiten sense cap tipus d'exclusió; aquí és on pren força la funció educativa de l'espai urbà. Per això s'ha cregut convenient estructurar les reflexions en quatre blocs temàtics: en primer lloc, quins són els aspectes més genèrics i transversals que afecten el coneixement de la ciutat; en segon lloc, l'ús de l'espai urbà i la participació ciutadana; en tercer lloc, la relació de l'escola amb el coneixement de la ciutat, i finalment, l'oferta i la demanda cultural de la ciutat.

Els reptes

Fomentar el dret a conèixer i reconèixer la ciutat i a participar-hi

Potenciar que els ciutadans i ciutadanes esdevinguin agents actius, amb capacitat per entendre i interpretar la seva ciutat. En aquest sentit, cal treballar per al coneixement de les regles de joc de la societat i per al reconeixement de l'entitat política de la ciutat.

Aconseguir una concepció global i articulada de la ciutat

El coneixement global de la metròpoli com a eina per entendre els contextos particulars. En aquest sentit, cal tendir cap a un coneixement de la ciutat en la seva totalitat que proporcioni una visió comprensiva de la història que ens ha conduït a la ciutat actual com a base d'una aproximació als reptes de futur, personals i col·lectius.

Ampliar la relació escola-ciutat

Des de diferents àmbits, s'ha fet l'esforç de donar caràcter educatiu a tota la ciutat, però, sovint, s'ha deixat de banda el fet que l'escola també és ciutat. Per tant, cal vetllar perquè l'escola esdevingui un agent educatiu i cultural de la ciutadania, aconseguint així la seva plena integració a la ciutat i superant el binomi que s'estableix entre totes dues. L'escola és una part activa de la ciutat, una part substancial de la col·lectivitat urbana de la qual no podem dissociar-nos.

El procés participatiu Immigració

L'eix educació-immigració pren una importància cabdal per entendre i encaixar un dels canvis més rellevants dels darrers anys a Barcelona: el fenomen de la immigració extracomunitària per motius socioeconòmics. L'anàlisi d'aquest fenomen s'ha realitzat en dues fases: una primera, en la qual s'ha volgut analitzar l'experiència i les pràctiques dutes a terme al districte de Ciutat Vella en el treball per a la millora de la qualitat de vida, l'entesa i la convivència als barris, i una segona, que ha consistit a pensar propostes que puguin millorar les estratègies que ja es duen a terme, ampliar el marge d'acció i minimitzar l'efecte d'alguns dels obstacles que hi ha.

Els reptes

Donar suport educatiu a les famílies immigrades i al professorat que les acull

Els alumnes procedents de famílies immigrades presenten situacions diferents segons l'edat, el nivell educatiu, els aprenentatges previs, la familiaritat o no amb el sistema escolar en els llocs d'origen, etc. A partir del coneixement d'aquestes necessitats, cal prestar una atenció especialitzada (un acompanyament de les famílies i del professorat) per tal de respondre positivament a la nova situació.

Donar suport als centres docents amb alumnat procedent de famílies immigrades

Alguns centres docents matriculen un percentatge d'alumnat procedent de famílies immigrades superior a la mitjana. Aquesta elevada concentració, que en alguns casos és artificial —quan el percentatge d'alumnat immigrant és superior a la taxa de població immigrada de la zona—, comporta que facin falta més recursos (humans i materials) per a aquests centres. Per tot això calen polítiques de suport específiques per als centres a partir de paràmetres objectius i quantificables.

Donar suport en els processos d'aprenentatge a l'alumnat procedent de famílies immigrades per garantir l'èxit escolar a tots els nois i noies

El percentatge d'abandó escolar per part d'alumnes procedents de famílies immigrades és més elevat que el d'altres col·lectius. Per tal que l'origen —les raons legals, econòmiques i socials que té associades— no sigui una variable discriminatòria, cal donar suport a tots els nois i noies amb necessitats d'atenció especialitzada. No obstant això, malgrat el reconeixement diferencial de l'alumnat amb necessitats específiques, cal tenir presents en tot moment els interessos i les necessitats del conjunt de l'alumnat per tal d'evitar situacions discriminatòries o de privilegi.

Promoure accions per facilitar el coneixement mutu i les accions conjuntes entre la població immigrada i la població autòctona

Cal propugnar i donar suport a les iniciatives que facilitin el contacte i les activitats entre la població immigrada i la població autòctona, que assegurin un intercanvi sense jerarquies. Habitualment es parla de tres camps on aquest encontre es pot donar més fàcilment: les activitats artístiques, les activitats esportives i les activitats relacionades amb les tecnologies de la informació i la comunicació.

Fomentar mesures educatives per contribuir a la inclusió de la població immigrada a la xarxa ciutadana

Més enllà del coneixement mutu, com a primer pas, i d'emprendre accions conjuntes, en moments concrets, cal aconseguir una veritable inclusió de la població immigrada a la xarxa ciutadana. Només d'aquesta manera serà possible que la població immigrada pugui treure

profit dels recursos relacionals i del suport social, tan importants per al desenvolupament individual i grupal en una societat.

El procés participatiu

Mitjans de comunicació i societat de la informació

A la societat de la informació, la importància social que han adquirit els mitjans de comunicació i les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) posen sobre la taula la necessitat d'analitzar la seva vessant educativa i la seva funció en la formació de la ciutadania.

Els reptes

Democratitzar l'accés a la informació i vetllar per l'ús interactiu dels mitjans

L'accés als mitjans de comunicació i a les noves tecnologies pot provocar desequilibris socials, i crear una fractura digital entre els que tenen oportunitats d'accés i els que no les tenen. En aquest sentit, democratitzar l'accés a la informació esdevé un requisit fonamental per evitar l'analfabetisme mediàtic com una font d'exclusió i desigualtats futures.

D'altra banda, cal incidir en els usos dels mitjans, vetllant per aconseguir un ús actiu i participatiu d'aquests mitjans i per garantir la interactivitat com una eina de participació ciutadana i expressió dels col·lectius socials.

Fomentar l'adquisició de coneixement

Davant de la quantitat i la velocitat de la informació rebuda, esdevé imprescindible capacitar la ciutadania per aprendre a gestionar aquesta informació, donant una importància especial a la comprensió d'aquesta informació. En aquest marc, destaca la importància de l'accessibilitat, com a capacitat per saber on adquirir la informació i de quina manera fer-ho.

Es tracta, en definitiva, d'incentivar el pas de les TIC, enteses com a tecnologies de la informació i la comunicació, a les TAC, com a tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement.

Capacitar els diferents agents socials per a la creació d'informació i coneixement

La creació d'informació i de coneixement és un aspecte imprescindible que sovint s'ha oblidat o s'ha relegat a un segon ordre. Cal incidir en la manera com els diferents agents socials poden crear informació, oferint les eines, els recursos i el suport necessaris per fer-ho. En aquest procés, i des de la perspectiva del Projecte Educatiu de Ciutat, és imprescindible incidir en el procés de transformació de la informació en coneixement per tal que pugui ser útil als diferents agents socials.

Fomentar la consideració dels mitjans de comunicació com a agents educadors

A la societat de la informació, els mitjans de comunicació tenen un paper essencial en la delimitació del que és rellevant socialment, fomentant estats d'opinió, generant coneixement i articulant discursos; en aquest sentit, adquireixen una funció molt important en l'educació de la ciutadania i en les seves possibilitats de participació. Per tant, cal aprofitar les oportunitats que ofereixen els nous mitjans per enriquir la dimensió educativa a la societat actual.

Oferir suport a les famílies, als centres educatius i a les entitats del lleure per actuar com a mediadors entre els joves, els infants i els mitjans de comunicació

Les famílies, els centres educatius i les entitats de lleure i educació no formal actuen com a mediadors entre el jovent, els infants i els mitjans i requereixen una orientació que els permeti superar les pressions del mercat a l'hora d'ajudar-los a escollir i valorar els programes i els productes que ofereixen tant els mitjans com les tecnologies de la informació i la comunicació. En aquest procés, és imprescindible facilitar criteris de valoració i actuació respecte a l'ús educatiu dels mitjans i les TIC, establint mecanismes d'orientació a les famílies que serveixin per augmentar la seva participació en xarxes de proximitat i per facilitar la seva tasca de mediació educativa entre els infants i els mitjans de comunicació.

Incidir en la capacitat d'intercomunicació de la ciutadania

L'accés i l'ús dels mitjans de comunicació han de permetre la participació de tota la ciutadania, facilitant i garantint la seva lliure expressió. Des d'aquest punt de vista, no es pot vehicular una concepció estàtica i passiva de la comunicació basada només en la capacitat de veure i interpretar els continguts dels mitjans, sinó que cal anar més enllà, potenciant i garantint la capacitat d'intercomunicació entre les persones a partir del seu ús.

El procés participatiu Valors i ciutadania activa

L'educació en valors implica la responsabilitat compartida entre diferents àmbits, contextos i agents socials i s'ha d'entendre com un aspecte transversal que afecta totes les pràctiques educatives. La ciutat, l'escola i la família són els tres espais principals per tractar l'educació en valors. Aquesta comissió ha treballat en la concreció dels valors que es volen desenvolupar (responsabilitat, respecte i autonomia) i les mirades des de les quals enfoquem aquests valors (sostenibilitat, interculturalitat i igualtat de gènere).

Els reptes

Afavorir la inclusió social

Promoure el respecte a la democràcia, al pluralisme, a la diversitat, a la solidaritat, augmentant la consciència i la comprensió de tots els aspectes de la integració social. En aquest sentit, es tracta de treballar per aconseguir una ciutat de totes i tots i per a totes i tots, reduint les desigualtats entre diferents grups de població.

Potenciar la participació ciutadana

Els ciutadans i les ciutadanes com a agents actius de la seva ciutat, amb capacitat de decisió i crítica. Cal potenciar la ciutadania activa, aprofundint en la institucionalització democràtica i la justícia social.

Pla d'acció 2004-2007

Criteris

La característica bàsica d'aquesta nova etapa del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) és la voluntat d'incidir en la construcció d'una xarxa educativa ciutadana capaç no tan sols de plantejar-se col·lectivament quins són els grans reptes de l'educació, sinó també d'actuar d'una manera intencional i articulada en el desenvolupament de projectes i accions que hi donin resposta.

Entenem que el PEC participa del concepte de «projecte educatiu» pel fet que és una proposta integral que permet dirigir coherentment un procés d'intervenció educativa. De la mateixa manera, pel seu caràcter ciutadà, el PEC participa també del concepte de «pla estratègic territorial» atès que implica un esforç ordenat per produir decisions i accions fonamentades que formin i guiïn el que la ciutat vol assolir en el futur, a partir del diagnòstic i la perspectiva del que és actualment.

Aquesta doble concepció és la que obre el camí cap a una concreció del PEC en un pla d'acció que suposi un instrument estratègic que orienti l'acció educativa dels diferents agents socials en el sentit dels objectius i les propostes elaborades per consens en el procés participatiu. El Pla d'acció expressa els objectius institucionals que es desprenen del Projecte Educatiu, els concreta operativament dibuixant un horitzó de futur i defineix i impulsa projectes i accions que cal dur a terme durant un període temporal, com també les institucions i les entitats que es comprometen a dur-los a terme.

És a partir del seu compromís amb el Pla d'acció que els agents socials, organitzats en institucions i entitats, expressen la seva voluntat d'esdevenir agents educadors i d'articular la seva feina en una xarxa educativa que, teixint educació formal, no formal i informal, obri camí cap a un nou sistema educatiu que vagi més enllà del sistema escolar.

En aquest sentit, el Pla d'acció es constitueix en un instrument de desenvolupament, innovació i coordinació de l'acció educativa ciutadana, pel fet que, tot i que assumeix la responsabilitat de l'Administració local com a convocant i sostenidora del Projecte, abasta molt àmpliament l'acció educativa coordinada de totes les entitats i les institucions que s'hi volen vincular i reconeix el lideratge de cada una d'elles en el seu camp d'acció.

La concreció de les funcions del Projecte Educatiu de Ciutat

La voluntat de concreció operativa del Pla requereix explicar i tenir molt presents les funcions del Projecte Educatiu de Ciutat:

Construir una xarxa educativa integrada.

Informar de tot allò que és rellevant per a l'educació a la ciutat i visualitzar-ho.

Marcar tendències en l'acció educativa.

Coordinar i dinamitzar processos educatius, optimitzant recursos a partir de la col·laboració institucional.

Cohesionar territoris educatius a diferents escales.

Detectar nous problemes i buscar maneres de donar-hi resposta.

El Pla d'acció aspira a generar una dinàmica de treball i participació que contribueixi de manera significativa al desenvolupament d'aquestes funcions.

El Pla d'acció com a sistema de projectes

El Pla d'acció s'estructura en un sistema dinàmic, vertebrat per dimensions que es corresponen amb les comissions del procés participatiu i que generen un conjunt de projectes. El centre d'aquest sistema està format pels objectius institucionals als quals contribueixen tots els projectes de les dimensions.

El Pla d'acció està format per un conjunt de projectes que, malgrat que s'inscriuen en una dimensió concreta, es caracteritzen per establir entre si interaccions que els confereixen el seu sentit i que els donen una eficàcia i projecció social més grans.

Aquesta arquitectura bàsica del Pla, que és la que donarà lloc a una forma d'organització i participació que permetrà el funcionament de tot l'engranatge, és una aposta en favor que aquest caràcter de sistema de projectes estableixi entre els projectes una dinàmica tal que el tot sigui més que la suma de les parts.

Per garantir millor el caràcter transversal dels objectius institucionals respecte als projectes, s'han creat uns projectes específics, que anomenem fòrums, que assumeixen la funció de fer un seguiment transversal de tot el sistema respecte al seu objectiu de referència. Per exemple, el Fòrum d'Immigració elaborarà criteris i instruments que ajudin tots els projectes a tenir molt present l'objectiu de l'acolliment dels fills i filles de famílies estrangeres i de l'educació intercultural.

Un horitzó educatiu per al 2007

El Pla d'acció del PEC 2004-2007 dirigeix l'esforç educatiu del teixit social cap a un horitzó definit pels objectius expressats a la declaració institucional, que sintetitza les aportacions de les comissions:

Reduir les desigualtats educatives de gènere, d'edat, de classe i d'origen.

Avançar en l'educació per la responsabilitat, el respecte i l'autonomia.

Augmentar l'èxit escolar com a garantia de la no-exclusió social i del desenvolupament socioeconòmic.

Millorar l'acolliment educatiu i la igualtat d'oportunitats de tots els nens i nenes de la ciutat.

Aquest horitzó és el que ha de marcar el camí en la coordinació, el seguiment i l'avaluació del Pla.

Pla d'acció del PEC de Barcelona 2004-2007

El contingut del Pla 2004-2007 respon a les aportacions i les propostes del procés participatiu que es va dur a terme d'octubre a març de 2003. A partir de l'anàlisi dels reptes i de les propostes d'acció que va elaborar cada una de les comissions, s'ha definit una dimensió del Pla i s'han dissenyat projectes que facin operatives les accions proposades, establint pactes i compromisos de col·laboració entre les institucions i les entitats ciutadanes amb capacitat per portar-les a terme. Aquests compromisos s'han formalitzat amb la signatura d'un acord de col·laboració entre l'Institut d'Educació (IMEB) i cadascuna de les 220 entitats participants. En aquests acords s'indica en quins projectes es compromet l'entitat signant i quins compromisos assumeix.

Actualment, el Pla d'acció està format per 56 projectes adscrits a una de les vuit dimensions concretes. Per tal que aquesta adscripció no trenqui l'estructura de sistema, el disseny de coordinació preveu sistemes d'informació i comunicació definits per una estructura de geometria irregular. En aquest procés serà molt important l'ús de les tecnologies de la informació.

De la mateixa manera, cal dir que, tot i que el que avui presentem és un nombre definit de projectes, el Pla és un instrument dinàmic, obert al canvi i disposat a efectuar un procés constant d'adequació i innovació a partir de la iniciativa ciutadana.

De fet, la mateixa composició del Pla demostra la capacitat innovadora del procés, ja que dels projectes que es presenten el 47% són projectes nous; el 18%, projectes que ja existien però que incorporen alguna innovació a partir de les propostes d'una comissió del procés participatiu, i, finalment, el 35% són projectes amb continuïtat que han estat valorats positivament pel fet que donen resposta als reptes i les propostes de les comissions.

Finalment, també és interessant analitzar la composició del Pla pel que fa al tipus d'institució que lidera els projectes. El 44% dels projectes són liderats per l'IMEB; el 28%, per altres sectors municipals, i el 28%, per entitats ciutadanes. Aquesta composició respon a una tradició de lideratge de l'Administració, però denota una voluntat d'accentuar el caràcter ciutadà de l'acció educativa.

Estratègies d'implantació del Pla

La fortalesa del Pla d'acció del PEC es defineix per la capacitat de concreció, pel fet de basar-se en el consens ciutadà, per la capacitat d'optimitzar recursos en favor d'uns mateixos objectius i per la capacitat d'adequació i innovació respecte a les necessitats educatives de la ciutat.

No obstant això, la mateixa amplitud i el caràcter innovador de l'experiència plantegen alguns paranys que caldrà evitar: una excessiva dispersió afavorida per l'amplitud dels temes i per la mida de la ciutat; un allunyament del sistema educatiu formal que acabi situant el Pla en una «perifèria educativa»; una excessiva atenció a projectes d'escala ciutadana que desvinculi el Pla dels barris i dels districtes, i finalment, com a producte de tot això, una burocratització del Pla que el converteixi en un catàleg de projectes aïllats.

Per tal de potenciar les fortaleses del Pla i evitar aquests paranys, proposem aquí algunes estratègies d'implantació i seguiment:

Afavorir els elements d'interacció entre els projectes.

Relacionar projectes a diferents escales: de ciutat, de districte, de barri.

Consolidar l'articulació en xarxa dels agents educatius.

Reconèixer i potenciar el caràcter central de l'escola en la construcció de la xarxa educativa.

Fer un seguiment qualitatiu dels projectes que comporti elements d'informació i formació dels agents participants.

Avaluar els projectes i el Pla a partir d'un sistema d'indicadors.

Afavorir la projecció pública dels projectes.

Dimensió
Lleure i educació no formal

Nom del projecte
Xarxa educativa de barri

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Realització d'un projecte de recerca i acció participativa que permeti dissenyar i aplicar accions per dibuixar un «barri educatiu» on hi hagi accions de coordinació i millora tant en l'espai com en els agents formals i no formals del territori.

Objectius
Crear un Consell Ciutadà sobre l'educació en el lleure i les activitats extraescolars.
Millorar la coordinació educativa entre l'educació formal i la no formal, vetllant especialment per la igualtat d'oportunitats.
Completar la participació i la presència de les entitats d'educació no formal al Consell Escolar del Districte.
Promoure projectes educatius integrats a partir de fomentar la participació dels coordinadors d'extraescolars en els consells escolars de centre i la seva coordinació amb els claustres dels centres.
Aplicar de manera intensiva el Pacte per l'ús educatiu dels equipaments escolars.
Vincular els mitjans de comunicació locals al projecte.

Lideratge
Districte de Nou Barris.

Col·laboració
Consell de la Joventut de Barcelona, Consell Escolar Municipal, Esplais Catalans, Federació Catalana de l'Esplai, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya, Fundació Jaume Bofill, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Xarxa 0-18 de Nou Barris.

Dimensió

Lleure i educació no formal

Nom del projecte

Pacte per l'ús educatiu dels equipaments escolars més enllà de l'horari lectiu

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Grup de treball amb l'objectiu de fer el seguiment del desplegament i l'aplicació correcta del reglament regulador de l'ús dels edificis i les instal·lacions dels centres d'educació infantil i primària i dels consells escolars municipals.

Objectius

Fomentar un ús no privat de les instal·lacions escolars, sobretot per part de les associacions educatives.

Fer un seguiment dels recursos necessaris per a una bona gestió d'aquests espais: personal de consergeria, recursos materials, assegurança de responsabilitat civil, etc.

Estudiar els problemes que genera la legislació actual sobre la responsabilitat del director del centre escolar i les possibles alternatives i solucions.

Ampliar els espais de cessió, afegint als patis i les pistes esportives altres espais, com ara la sala d'actes, les aules, l'aula d'informàtica, la biblioteca, etc.

Lideratge

Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya.

Col·laboració

Aliança Cristiana de Joves de la YMCA, Acció Escolta de Catalunya, Consell de la Joventut de Barcelona, Consell Escolar Municipal, Escoltes Catalans, Esplais Catalans, Federació Catalana de l'Esplai, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió

Lleure i educació no formal

Nom del projecte

Congrés de l'Educació No Formal

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Realització d'un congrés, amb la participació dels principals moviments de l'associacionisme educatiu i dels serveis d'educació no formal, per reflexionar sobre les necessitats i els models d'educació en el lleure i en els serveis d'activitats extraescolars, i per promoure el reconeixement social de l'educació no formal. El Congrés aspira a definir un model d'educació en el lleure presentant una oferta variada i accessible a tothom i promovent la qualitat, l'equitat i la coresponsabilitat d'aquestes activitats.

Objectius

Fer una reflexió conjunta sobre les necessitats i els diferents models d'educació en el lleure i de serveis extraescolars.

Valorar-ne els diferents aspectes: voluntariat associatiu, projecte educatiu, professionalització, costos i fiscalitat, limitacions i avantatges estructurals, lleure educatiu i lleure assistencial, comercialització del lleure, etc.

Definir un model d'educació en el lleure, amb una oferta àmplia, variada i de qualitat, a l'abast de tota la ciutadania.

Fomentar el reconeixement social de l'educació no formal.

Promoure instruments de control de qualitat de les activitats com a manera de dignificar l'educació en el lleure.

Estudiar fórmules per abaixar els costos de les activitats extraescolars per facilitar-ne l'accés.

Posar les bases de la coordinació del sector, que podrien arribar a generar un Consell Municipal de l'Educació No Formal.

Lideratge

Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Acció Escolta de Catalunya, Col·legi d'Educahores i Educadors Socials de Catalunya, Consell de la Joventut de Barcelona, Escoltes Catalans, Esplais Catalans, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya, Fundació Catalana de l'Esplai, Fundació Jaume Bofill, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Moviment de Centres d'Esplai Cristians.

Dimensió

Lleure i educació no formal

Nom del projecte

Pla de promoció de les associacions educatives i l'associacionisme juvenil

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Creació d'un grup de treball que vetlli per la promoció i el reconeixement social de l'associacionisme educatiu a la ciutat, incentivant les activitats educatives realitzades pel voluntariat. El treball del grup consistirà a proposar, negociar i seguir la implantació de mesures amb les administracions i les entitats.

Objectius

Fer un seguiment de la formació dels educadors de les associacions educatives.

Facilitar els tràmits burocràtics derivats de les subvencions i buscar fórmules que n'agilitin la gestió.

Facilitar la participació i fomentar el model associatiu en el Congrés de l'Educació No Formal.

Lideratge

Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Acció Escolta de Catalunya, Consell de la Joventut de Barcelona, Escoltes Catalans, Esplais Catalans, Fundació Catalana de l'Esplai, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Moviment de Centres d'Esplai Cristians.

Dimensió
Lleure i educació no formal

Nom del projecte
Educació en valors en l'activitat esportiva «Compta fins a tres i...»

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
És una de les línies de treball de la Taula de l'Educació Física i l'Esport en Edat Escolar, que consisteix a establir criteris que reforcin models i hàbits esportius saludables basats en la responsabilitat i el civisme.
Amb l'eslògan «Compta fins a tres i...», s'han definit diferents actuacions i productes publicitaris que pretenen oferir estratègies i pautes de conducta a les famílies, principals destinatàries del missatge i model de referència bàsic per als nois i noies en edat escolar.

Objectius
Motivar la reflexió, sensibilitzar i informar sobre els valors educatius de l'esport.
Sensibilitzar, informar i orientar les famílies sobre el seu paper en la transmissió de valors a través de l'activitat esportiva.
Aconseguir la implicació i la col·laboració activa de tots els sectors responsables de l'educació esportiva dels més joves.

Lideratge
Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona i Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat, Col·legi de Periodistes de Catalunya, Col·legi Oficial de Llicenciats d'Educació Física de Catalunya, Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, Consell de l'Esport Escolar de Barcelona, Divisió de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, Federació d'APA d'Escoles Municipals, Federació d'Associacions Cristianes de Pares d'Alumnes, Federació d'Associacions de Pares d'Educació Secundària, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya, Grup d'Estudis de Psicologia de l'Esport de la Universitat Autònoma de Barcelona, Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya, Secretaria d'Esport de la Generalitat de Catalunya, Unió de Federacions Esportives de Catalunya.

Dimensió
Lleure i educació no formal

Nom del projecte
Eduquem més enllà de l'horari lectiu

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
El projecte proposa un model entorn de l'organització del menjador, les activitats extraescolars i les vacances, inspirat en els principis de qualitat, coresponsabilitat i equitat. Promou un moviment de centres educatius amb el màxim de complicitat possible entre tots els agents educadors per a la millora de «l'altre temps educatiu», i es proposa certificar de manera objectiva i transparent les bones pràctiques en aquest espai de temps.

Objectius
Millorar la qualitat en els menjadors, les activitats extraescolars i les vacances mitjançant una autoavaluació que permeti als centres educatius iniciar un procés de millora progressiva per tal d'assolir una certificació.
Difondre aquest model en el màxim de centres educatius possibles.
Incidir en les polítiques públiques i aconseguir el suport de les administracions.
Crear opinió pública i difondre en la societat el concepte de temps lliure com a temps educatiu.
Impulsar, al voltant d'aquest model, un moviment de centres educatius, associacions familiars, etc.

Lideratge
Federació Catalana de l'Esplai i Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió

Lleure i educació no formal

Nom del projecte

Model Barcelona: noves escoles d'iniciació esportiva

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Oferir un model progressiu, coherent i equilibrat d'ensenyaments esportius, potenciant la dimensió educadora de l'esport en edat escolar, a través de la creació i la generalització d'un model d'escoles esportives a Barcelona.

Objectius

Aconseguir potenciar la dimensió educadora de l'esport en edat escolar.

Oferir un model progressiu, coherent i equilibrat d'ensenyaments esportius dels 6 als 16 anys.

Lideratge

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya.

Col·laboració

Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte
Mou-te amb transport públic

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Campanya per promoure el transport públic en les sortides de les escoles en horari lectiu. La campanya posa a la disposició de les escoles que s'hi adhereixin una T-E amb cost reduït.

Objectius
Aconseguir el compromís dels centres docents amb l'ús del transport públic.
Promoure l'ús del transport públic en les sortides escolars en horari lectiu.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Ferrocarrils Catalans, Transports Metropolitans de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte
Promoció de les caminades urbanes i els itineraris a peu

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Potenciar el caminar com una manera de desplaçar-se sostenible i saludable tot dissenyant itineraris a peu per diferents indrets de la ciutat.

Objectius
Dissenyar i promoure itineraris a peu per la ciutat.
Potenciar el caminar com una forma de desplaçament sostenible i saludable.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Associació Barcelona Camina, Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona, Sector de Previsió i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona, Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte

Promoció de la bicicleta com a mitjà de transport sostenible

Caràcter

Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció

Coordinar accions educatives adreçades a potenciar l'ús de la bicicleta entre els joves com a mitjà per desplaçar-se per la ciutat, tant des del punt de vista de la sostenibilitat com de la salut. El projecte preveu l'existència de rutes segures amb bicicleta en els camins escolars.

Objectius

Aportar recursos als centres docents perquè puguin difondre i potenciar l'ús de la bicicleta.

Donar coherència i continuïtat a les iniciatives que sorgeixin per promoure la bicicleta entre els joves.

Amb accions concretes, com ara els programes «Mou-te en bici» i «L'ESO va que vola», difondre els valors positius de l'ús de la bicicleta: sostenibilitat i salut.

Lideratge

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Amics de la Bici, Bicicleta Club de Catalunya, BiciClot, Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona, Fundació RACC, Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona, Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte
Centre de recursos educatius per a la mobilitat

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Creació d'un centre de recursos educatius específic en mobilitat que centralitzi els recursos educatius sobre aquest àmbit, que els faci accessibles a tothom i que en creï de nous.

Objectius
Centralitzar els recursos educatius sobre mobilitat i fer-los accessibles a tothom.
Elaborar nous recursos per a necessitats específiques (permisos de motocicleta a partir dels 16 anys, mobilitat dels ciclistes, mobilitat de la gent gran, etc.).
Coordinar i innovar els actuals programes d'educació viària per a escolars que fa la Guàrdia Urbana.
Difondre a la ciutadania les dades de sinistralitat com a base de l'educació per a la mobilitat.

Lideratge
Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Centre Gestor del Parc de Montjuïc, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte
Xarxa de camins escolars

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Crear camins segurs i agradables perquè els infants puguin anar caminant de casa a l'escola i a altres equipaments educatius d'una manera autònoma.

Objectius
Ampliar les experiències dels camins escolars ja endegats. Articular un programa de ciutat que promougui nous camins i potenciï els que ja hi ha.
Dur a terme unes jornades anuals per fomentar l'intercanvi i el treball comú.
Promoure un estudi sobre mobilitat infantil a primària que permeti conèixer el nombre d'infants que van caminant a l'escola.

Lideratge
Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Amics de la Bici,* CEIP Barcelona, CEIP Doctor Ferran i Clua, CEIP Joan Antoni Parera, CEIP Josep M Jujol, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Mar Bella, CEIP Lavinia, CEIP N-I de Pràctiques, CEIP N-II de Pràctiques, CEIP Nabí, CEIP Pau Casals, CEIP Peu del Funicular, CEIP Pit Roig, CEIP Sant Joan de Ribera, CEIP Tàbor, CEIPM i IESM Bosc de Montjuïc, CEIPM Parc del Guinardó, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Pau Vila, Districte d'Horta-Guinardó, Districte de Ciutat Vella, Districte de Gràcia, Districte de l'Eixample, Districte de les Corts, Districte de Nou Barris, Districte de Sant Andreu, Districte de Sant Martí, Districte de Sants-Montjuïc, Districte de Sarrià-Sant Gervasi, EB Bellmunt, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Transports Metropolitans de Barcelona.

Dimensió
Mobilitat

Nom del projecte
Plataforma per a la racionalització de l'ús de la moto entre els joves

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Creació d'una plataforma de participació sobre l'ús de la moto a la ciutat, per tal d'aconseguir un ús cívic d'aquest vehicle que passi pel respecte i la responsabilitat dels seus usuaris.

Objectius
Reduir els accidents amb participació de motos.
Reduir el soroll produït per les motos.
Elaborar materials i promoure campanyes de sensibilització.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Sector de Prevenció i Seguretat de l'Ajuntament de Barcelona, Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Sostenibilitat

Nom del projecte
Agenda 21 escolar

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Programa adreçat a centres educatius de la ciutat interessats a dur a terme projectes d'educació ambiental, participació i implicació cívica.

Objectius
Mitjançant un procés participatiu:
Revisar els plantejaments i les pràctiques educatives.
Aconseguir el compromís de la comunitat educativa en algunes accions de millora amb relació al medi ambient i la sostenibilitat.

Lideratge
Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Fundació Aigües de Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Sostenibilitat

Nom del projecte
Agenda 21 de l'educació en el lleure

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Promoure l'educació ambiental en les activitats de les associacions educatives, fomentant projectes d'educació no formal basats en la sostenibilitat i la participació directa dels infants i els joves en qüestions relacionades amb el medi ambient i la sostenibilitat.

Objectius
Mitjançant un procés participatiu:
Revisar els plantejaments i les pràctiques educatives en el lleure.
Potenciar el compromís dels moviments d'educació en el lleure amb algunes accions de millora amb relació al medi ambient i la sostenibilitat.
Potenciar una metodologia centrada en la pràctica del lleure com a aprenentatge de la participació social.
Proporcionar recursos i eines per a la realització de programes d'ambientalització per a les entitats d'educació en el lleure.

Lideratge
Consell de la Joventut de Barcelona.

Col·laboració
Acció Escolta de Catalunya, Escoltes Catalans, Esplais Catalans, Federació Catalana de l'Esplai, Fundació Catalana de l'Esplai, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya, Moviment de Centres d'Esplai Cristians, Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona.

Dimensió
Sostenibilitat

Nom del projecte
Programa d'activitats escolars «Com funciona Barcelona?»

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Programa d'activitats escolars de medi ambient, format per un conjunt de recursos didàctics sobre el funcionament ambiental de la ciutat.

Objectius
Sensibilitzar els escolars sobre la necessitat d'implicar-se en la millora ambiental de la ciutat.
Donar a conèixer les instal·lacions relacionades amb la gestió del medi ambient de la ciutat de Barcelona.
Oferir recursos als centres d'ensenyament per tal que contribueixin a la sensibilització mediambiental.

Lideratge
Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Sostenibilitat

Nom del projecte
Programa sobre brossa orgànica i gestió integral de residus

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Fer educació i comunicació ambiental destinada a veïns i veïnes, escoles, entitats i comerços per implantar la recollida selectiva de brossa orgànica. El programa treballa a partir de campanyes d'informació i divulgació dirigides a la ciutadania en general, i de programes a les escoles perquè esdevinguin focus d'educació ambiental que irradiïn cap a la resta de la població.

Objectius
Implantar i, posteriorment, reforçar la recollida selectiva de la brossa orgànica als barris d'àmbit d'aplicació dels districtes de Nou Barris, Sant Andreu i Horta-Guinardó.
Informar i sensibilitzar tots els agents socials i la població en general sobre la importància de separar la brossa orgànica en origen.
Fomentar la participació activa en la campanya.
Incrementar la participació en les recollides selectives actuals (paper, vidre i envasos lleugers) i les deixalleries o punts verds.
Incorporar la gestió integral dels residus als centres escolars, per aconseguir la màxima minimització i reciclatge dels residus generats, utilitzant el debat i la participació com a eina principal per definir el programa de gestió interna de residus.
Incorporar a l'aula activitats educatives relacionades amb el projecte, de manera que constitueixin un eix transversal del programa educatiu de l'escola.
Convertir l'escola en un focus d'educació ambiental que irradiï cap a la resta de la població.

Lideratge
Agència Local d'Ecologia Urbana de Barcelona i Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
CEIPM Ignasi Iglesias, Districte d'Horta-Guinardó, Districte de Nou Barris, Districte de Sant Andreu, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, URBASER.

Dimensió
Sostenibilitat

Nom del projecte
Educació ambiental al pantà de Vallvidrera

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Elaborar i difondre materials educatius i informatius per al coneixement del pantà de Vallvidrera i el seu entorn, com també per a la sensibilització ambiental.

Objectius
Promoure activitats d'educació ambiental al pantà entre les escoles.
Proporcionar al professorat coneixements científics i instruments metodològics que permetin aprofitar el pantà com a entorn d'aprenentatge.

Lideratge
Districte de Sarrià-Sant Gervasi.

Col·laboració
Consorci del Parc de Collserola, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona, Societat Catalana d'Herpetologia, Societat Hàbitats.

Dimensió
Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte
Fòrum per a l'Èxit Escolar

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Grup de treball dedicat a la definició de prioritats, l'establiment de criteris i el seguiment de projectes per tal de potenciar l'objectiu central del Pla d'acció «L'èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat». Aquest grup se centrarà especialment a potenciar mesures relacionades amb els reptes definits en aquesta dimensió i en l'anàlisi transversal dels projectes del Pla d'acció pel que fa a la seva incidència en la millora de l'èxit escolar de l'alumnat.

Objectius
Actuar com a grup de seguiment i intercanvi d'experiències dels diferents projectes d'aquesta dimensió.
Actuar com a observatori dels elements que poden dificultar o afavorir la universalització del graduat en educació secundària.
Contribuir a elaborar un sistema d'informació i avaluació del Projecte Educatiu de Ciutat des d'una perspectiva estratègica.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte
Projecte Èxit

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Incrementar el nombre d'alumnes que arriben a la secundària amb actituds i aprenentatges bàsics, i incrementar també el nombre de graduats de secundària, a partir d'un programa d'intervenció educativa integral.

Objectius
Aconseguir una escolarització amb continuïtat per a tot l'alumnat.
Disminuir la taxa d'absentisme escolar.
Assegurar el pas automàtic de l'escola a l'institut.
Millorar el percentatge de graduats escolars a l'educació secundària.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Associació Can Xatarra, Barcelona Activa, Casa del Mig, Casal dels Infants del Raval, Centre Garcilaso, Consell Escolar Municipal, Districte d'Horta-Guinardó, Districte de Ciutat Vella, Districte de Gràcia, Districte de l'Eixample, Districte de les Corts, Districte de Nou Barris, Districte de Sant Andreu, Districte de Sant Martí, Districte de Sants-Montjuïc, Districte de Sarrià-Sant Gervasi, Facultat de Pedagogia de la Universitat de Barcelona, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya, Fòrum Nord-Cibernàrium, Fundació Tot Raval, Nasaco, Porta 22, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del districte d'Horta-Guinardó, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del districte de Sant Andreu, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del districte de Sants-Montjuïc, UNIFF de la Universitat Politècnica de Catalunya, Xarxa 0-18 de Nou Barris.

Dimensió

Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte

Èxit-SmartCities

Caràcter

Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció

Desenvolupar l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) com a eina per a la millora dels processos d'aprenentatge i elaborar material en línia per a l'entrenament de les competències bàsiques.

Objectius

Compartir els objectius del Projecte Èxit.

Participar en la incorporació de les TIC al funcionament escolar.

Definir i portar a terme estratègies comunes, entre l'Institut d'Educació, l'Institute for Learning Technologies (ILT) i la UB i les escoles implicades, amb l'objectiu de plantejar un model d'organització escolar adequat a l'aprenentatge a través de les TIC.

Definir un model de formació del professorat i d'entrenament dels tècnics que han d'implantar el projecte conjunt.

Dissenyar l'Aula del Futur.

Lideratge

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Departament d'Organització Educativa de la Universitat de Barcelona, Universitat de Columbia, Universitat Politècnica de Catalunya.

Dimensió

Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte

Pla de biblioteques escolars

Caràcter

Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció

Impulsar el funcionament de les biblioteques escolars per fomentar el gust per la lectura.

Objectius

Impulsar el funcionament de les biblioteques dels centres docents públics de la ciutat a través del suport dels centres de recursos pedagògics (CRP) i del suport específic de l'Institut d'Educació per als centres de titularitat municipal.

Dotar els centres docents amb l'aplicació informàtica que facilita la connexió al catàleg centralitzat.

Oferir recursos de formació a tot el professorat de la ciutat a través dels CRP.

Lideratge

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Consorci de Biblioteques de Barcelona.

Dimensió

Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte

Biblioteca Baixeres, espai obert al barri

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Obertura i posada en funcionament de la biblioteca escolar de l'escola Baixeres, per als infants de 3 a 14 anys del barri durant tres dies a la setmana en horari extraescolar, i en horari escolar per als infants de l'escola.

Objectius

Organitzar i posar en funcionament la biblioteca en horari escolar i extraescolar.

Dinamitzar la lectura i possibilitar un espai on es consultin llibres.

Oferir l'accés a Internet i la consulta de materials audiovisuals per fer i ampliar el treball escolar.

Lideratge

Associació de Mestres Rosa Sensat.

Col·laboració

Districte de Ciutat Vella, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte
Programes culturals

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Potenciar els projectes culturals als centres de secundària, millorant i innovant els que ja hi ha i creant-ne de nous, per treballar, d'aquesta manera, les potencialitats de l'alumnat i la relació de col·laboració i treball entre professorat i alumnat.

Objectius
A través de l'assessorament als centres, elaborar projectes culturals que promoguin la innovació educativa i la millora qualitativa de les activitats culturals.
Crear models de projectes culturals que es desenvolupin amb objectius transversals per tal d'afavorir la flexibilització en el funcionament intern dels centres.
Afavorir la curiositat pel món cultural com a espai per gaudir de les pròpies potencialitats i de les dels companys i companyes.
Promoure els espais culturals als centres com a racons de creació i comunicació interpersonal.
Potenciar les activitats culturals com a element articulador en la relació de col·laboració.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte
Comunitats d'aprenentatge

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
«Comunitats d'aprenentatge» és un projecte de transformació social i cultural d'un centre educatiu i del seu entorn per aconseguir una societat de la informació per a totes les persones, mitjançant una educació participativa de la comunitat, que es concreta en tots els seus espais, incloent-hi l'aula. Les comunitats d'aprenentatge superen el fracàs escolar i els problemes de convivència als centres educatius.

Objectius
Superar el fracàs escolar.
Assolir els màxims aprenentatges per a tots els nens i nenes.
Superar els conflictes als centres.
Contribuir a la creació i el desenvolupament d'una societat de la informació per a totes les persones.

Lideratge
Centre de Recerca Social i Educativa (CREA) de la Universitat de Barcelona.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Èxit escolar i accés al treball

Nom del projecte
Pla jove de formació-ocupació

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
El Pla té per finalitat afavorir els processos de transició escola-treball d'aquells nois i noies de la ciutat que, un cop finalitzada l'etapa formativa de secundària obligatòria, abandonen el sistema escolar sense cap titulació. El Pla actua facilitant mecanismes per afavorir la inserció laboral dels nois i noies, a través d'un itinerari personalitzat.

Objectius
Acollir una part important dels joves que anualment abandonen la secundària a la ciutat.
Treballar les diferents fases del programa, amb l'eina transversal del seguiment com a element clau, juntament amb la filosofia d'aprofitament dels recursos existents.
Millorar el sistema de connexió establert amb els centres públics de secundària, per treballar conjuntament la transició escola-treball dels joves mitjançant els acords per a la transició.
Desenvolupar la connexió iniciada amb els centres concertats de secundària, adaptant les accions a la forma de treball de les institucions.
Promoure l'ocupació dels joves.

Lideratge
Consell de la Formació Professional de Barcelona.

Col·laboració
Barcelona Activa, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, punts d'informació i assessorament acadèmic i professional del districte d'Horta-Guinardó, del districte de Sant Andreu i del districte de Sants-Montjuïc, Regidoria de Joventut de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Innovació del Programa d'activitats escolars

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Promoure la consulta per Internet de les ofertes d'activitats escolars que recull el Programa d'activitats escolars (PAE) de les 88 entitats que formen el Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Objectius
Fomentar la consulta del PAE per Internet per part dels docents.
Millorar la classificació temàtica i la recerca de les ofertes d'activitats del PAE per Internet.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Formació d'educadors i educadores d'entitats ciutadanes

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Millora de la qualitat de les activitats dels programes ciutat-escola d'aquelles entitats integrants del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona, incidint en la formació dels educadors i educadores que duen a terme aquestes activitats.

Objectius
Aconseguir una millora qualitativa de les activitats escolars de les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.
Avançar en la construcció d'un corpus metodològic i d'indicadors d'avaluació de les activitats educatives de ciutat.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona, Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Igualtat d'oportunitats en els programes ciutat-escola

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Garantir l'accés de sectors escolars amb dificultats econòmiques familiars a les activitats de pagament del Programa d'activitats escolars. Les entitats que tenen activitats de pagament lliuren unes beques que permeten la igualtat d'oportunitats.

Objectius
Aconseguir la coresponsabilització de les entitats ciutadanes amb la igualtat d'oportunitats.
Promoure la participació dels agents educatius del territori (CRP) en el funcionament del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.
Facilitar la realització d'activitats educatives de ciutat a grups escolars que, per la seva situació econòmica familiar, no poden accedir-hi.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
3 per Tr3s Teatre, Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona, El Periódico de Catalunya, ENDESA Distribución Eléctrica,SL, Federació Catalana de Vela, Fundació Caixa Catalunya, Fundació Francisco Godia, Fundació Privada de l'Escola del Gremi Provincial de Pastisseria i Museu de la Xocolata, Fundació RACC, Gremi de Restauració de Barcelona, IMAX Port Vell, L'Aquàrium de Barcelona, Las Golondrinas, Lluïsos de Gràcia, MARINVA Joc i Educació, Museu d'Arqueologia de Catalunya, Museu de la Ciència de la Fundació "la Caixa", Museu Egipci de Barcelona-Fundació Arqueològica Clos, Planetari Municipal-IMEB, Poble Espanyol de Montjuïc, SA, Taller de Músics.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
El Web dels Infants

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Informar les famílies i les entitats d'educació no formal d'aquelles activitats per a infants que s'organitzen des de les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona en horari no lectiu a través de l'agenda del Web dels Infants.

Objectius
Coordinar els promotors del Web dels Infants amb el Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.
Crear canals d'informació perquè totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica enviïn la seva oferta d'educació no formal al Web dels Infants.
Difondre l'existència del web a les entitats d'educació no formal.

Lideratge
Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona, Consell de la Joventut de Barcelona, Esplais Catalans, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Indicadors d'avaluació als programes ciutat-escola

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Establir, mitjançant el debat i el consens al si del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona (CPPB), uns indicadors d'autoavaluació de les activitats educatives que les entitats d'aquesta plataforma ofereixen a les escoles de la ciutat.

Objectius
Promoure la reflexió i el debat al voltant dels paràmetres de qualitat de l'oferta de programes ciutat-escola des de les institucions del CCPB.
Promoure la reflexió i el debat al voltant dels paràmetres de qualitat en l'ús que fan els grups escolars de les activitats del Programa d'activitats escolars.
Generar instruments d'autoavaluació per part de les institucions del CCPB.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Cultura científica i ciutat

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Potenciar l'alfabetització científica i tecnològica dels joves i estimular l'interès i el pensament científic, així com incrementar l'oferta d'activitats de l'àmbit científic i tecnològic del Programa d'activitats escolars.

Objectius
Estudi dels tipus i les característiques de l'oferta educativa que les entitats ciutadanes haurien d'oferir als escolars (0-18 anys), per tal de respondre a la necessària alfabetització científica i tecnològica dels joves i estimular l'interès i el pensament científic.
Identificar els agents implicats.
Basant-se en l'estudi anterior, i a través de la col·laboració amb empreses i entitats de recerca i difusió científica, ampliar, d'una manera coherent i integrada, l'oferta d'activitats del Programa d'activitats escolars en l'àmbit científic i tecnològic.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Carta de funcionament del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Oficialitzar la tasca del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona com a òrgan de participació municipal i com a referent ciutadà de les activitats ciutat-escola.

Objectius
Dur a terme una millora qualitativa i de la igualtat d'oportunitats en les activitats ciutadanes adreçades a escolars.
Constituir el Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona com a òrgan de participació de l'Ajuntament de Barcelona.
Definir i aprovar el Manual d'organització i funcionament del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Totes les entitats del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona.

Dimensió
Coneixement de la ciutat

Nom del projecte
Ciutadania i educació a Barcelona

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Promoure el paper del centre educatiu com a espai d'exercici dels drets i deures ciutadans i com a dinamitzador cultural del teixit social. Es preveu la realització de les jornades «Ciutadania i educació a Barcelona», el juny del 2004; l'exposició «Els barris del Besòs cap al futur», amb la participació d'institucions culturals de la ciutat i del teixit escolar, cultural i econòmic de la zona, i la construcció de propostes concretes i d'ús general per al coneixement i el reconeixement de la ciutat.

Objectius
Dur a terme l'experiència «El parlament dels joves del Besòs», amb la participació de gairebé tots els centres escolars que hi ha des del llevant del Poblenou fins al riu Besòs, tant de Barcelona com de Sant Adrià.
Promoure recerques i experiències sobre components bàsics de la ciutadania.
Constituir la xarxa Ciutadania i Educació a Barcelona a partir de la creació d'un entorn de treball que articuli seminaris i experiències de centres educatius, grups de recerca universitaris, l'Administració i entitats ciutadanes.

Lideratge
IES Barri Besòs.

Col·laboració
Delegació Territorial d'Ensenyament, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Fòrum Ribera del Besòs.

Dimensió
Immigració

Nom del projecte
Fòrum d'Educació i Immigració

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Aquest projecte es proposa la creació d'un grup de treball dedicat a la definició de prioritats, l'establiment de criteris i el seguiment de projectes per potenciar l'objectiu central del Pla d'acció «Barcelona, cruïlla de cultures».

Objectius
Potenciar mesures relacionades amb els reptes definits en aquesta dimensió i les mesures educatives definides pel Pla municipal de la immigració.
Promoure la participació dels fills i filles de famílies immigrades a les entitats d'educació en el lleure.
Impulsar un treball educatiu afavoridor de la convivència intercultural.
Fer una anàlisi transversal dels projectes del Pla d'acció pel que fa a la interculturalitat i la inclusió social dels immigrants.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Biblioteca de Sant Pau i de la Santa Creu, Casal dels Infants del Raval, Col·legi d'Educaadores i Educadors Socials de Catalunya, Consell de la Joventut de Barcelona, Consell Escolar Municipal, Escola d'Adults Manuel Sacristán, Escola d'Adults Maria Rúbies, Escola Municipal d'Adults Francesc Layret, Fundació Jaume Bofill, Nou Barris Acull, Pla municipal de la immigració, Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona, Regidoria Delegada d'Immigració de l'Ajuntament de Barcelona, Secretaria General de Joventut.

Dimensió
Immigració

Nom del projecte

Formació i informació del professorat i de les AMPA per a l'acolliment d'alumnat i famílies nouvinguts

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Promoure experiències de formació i informació del professorat per a l'acolliment d'alumnes procedents de famílies immigrades.

Objectius

Facilitar el coneixement i l'intercanvi de bones pràctiques entre escoles.

Promoure activitats de formació basades en l'intercanvi de professorat entre centres.

Facilitar suport en línia de professorat expert.

Proporcionar suport tècnic a les AMPA per a la inclusió de famílies nouvingudes.

Lideratge

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració

Consell Escolar Municipal, Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya.

Dimensió
Immigració

Nom del projecte
L'escola del teu fill és la teva escola

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Facilitar la inserció de les famílies immigrants al nou entorn, pel que fa a la llengua i a la relació amb l'escola i el barri, a través de cursos per a mares i pares en el marc de l'escola.

Objectius
Facilitar la inserció de les famílies immigrants del Raval al nou entorn, especialment a través de les mares.
Afavorir la comprensió i l'ús de la llengua catalana.
Crear un espai de comunicació entre les mares i proporcionar-los eines que facilitin la relació amb l'escola.

Lideratge
Associació de Mestres Rosa Sensat.

Col·laboració
Districte de Ciutat Vella, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Immigració

Nom del projecte

Elaboració i difusió de materials de Lectura Fàcil per a persones amb dificultats de lectura

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Coordinar la producció de materials de Lectura Fàcil adreçats a persones amb dificultats de lectura. Formar els professionals de l'educació i dels serveis personals per a la millora de la comunicació escrita amb aquest col·lectiu, atenent especialment els immigrants, a través de la creació d'un centre de referència.

Objectius

Definir i dur a terme una línia editorial de Lectura Fàcil.

Difondre els criteris de Lectura Fàcil entre els professionals que redacten fullets i altres materials escrits adreçats a immigrants, produïts per l'Ajuntament i per altres entitats col·laboradores del PEC.

Formar el professorat en capacitats comunicatives per introduir els criteris de Lectura Fàcil en els materials adreçats a les famílies.

Lideratge

Associació Lectura Fàcil.

Col·laboració

Centre Unesco de Catalunya, Col·legi Oficial de Bibliotecaris i Documentalistes de Catalunya, Consorci de Biblioteques de Barcelona, Federació d'Ensenyament de CCOO, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Òmnium Cultural, Projecte AURA (Integració Laboral - Treball amb Suport).

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
Mitjans amb bona educació

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Incrementar el compromís dels mitjans de comunicació com a agents educatius i promoure un pacte cívic que condueixi a l'aplicació d'un codi d'autoregulació dels mitjans de comunicació en matèria d'educació, continguts de risc i protecció a la infància. Es promourà la Creació del Consell Educatiu de BTV.

Objectius
Promoure un pacte cívic a la ciutat per a l'aplicació d'un codi d'autoregulació dels mitjans de comunicació respecte als continguts de risc.
Promoure iniciatives d'educació en mitjans als mateixos mitjans.
Impulsar la presència de l'educació als mitjans de comunicació. Agenda educativa de la ciutat.
Promoure iniciatives de formació i informació a les famílies sobre l'ús dels mitjans d'informació i comunicació amb els infants.
Difondre bones pràctiques.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Agència de la Qualitat a Internet, Barcelona Televisió, Col·legi de Periodistes de Catalunya, Consell Audiovisual de Catalunya, Consell de la Informació de Catalunya, Transports Metropolitans de Barcelona.

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
Educació, ciutat i comunicació

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Promoure l'educació en comunicació potenciant les activitats d'apropament entre els mitjans de comunicació i les escoles i entitats d'educació no formal i d'educació d'adults.

Objectius
Impulsar programes que posin en relació els mitjans de comunicació, les entitats especialitzades en educació en comunicació i els centres educatius d'educació formal i no formal.
Potenciar programes que promoguin i mostrin al públic les produccions realitzades pels infants i els joves en el marc de les escoles o de les entitats d'educació no formal.
Sistematitzar la informació existent sobre aquestes experiències.

Lideratge
Mitjans, Xarxa d'Educadors i Comunicadors.

Col·laboració
Associació per a Joves TEB, AulaMèdia, Banda Visual, Centre Garcilaso, Drac Màgic, Escola Solc, Festival Barcelona Visual Sound, IES Fòrum 2004, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Mapasonor, ACD, Teleduca, Educació i Comunicació, Tortuga Roja.

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
Accés i creació

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Potenciar l'accés i l'ús d'Internet, com també dels materials multimèdia de qualitat, per part de tota la ciutadania, a través de les aules multimèdia de les biblioteques populars, amb el suport d'una persona informadora-dinamitzadora.

Objectius
Estendre l'ús dels mitjans de comunicació a tota la població.
Fomentar la presència de la figura d'un dinamitzador mediàtic a les biblioteques públiques municipals de la ciutat.
Afavorir la participació de la ciutadania en el procés de creació d'informació.
Oferir un espai per elaborar, transformar i opinar sobre la informació dels mitjans treballant amb codi copyleft.
Incidir d'una manera simultània en el diàleg intercultural i intergeneracional.
Facilitar la transmissió directa de coneixement d'un grup a l'altre i el contrast d'informació.
Vincular els treballs escolars a les biblioteques com a espai de recerca bibliogràfica i multimèdia.
Actuar com a plataforma de difusió mediàtica del PEC.

Lideratge
Consorci de Biblioteques de Barcelona.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Vilaweb.

Dimensió

Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte

Millora de l'ús dels equipaments informàtics per a l'educació més enllà de l'horari lectiu

Caràcter

Projecte de nova creació

Descripció

Estendre l'ús i la producció multimèdia a tota la població, a través d'accions encaminades a rendibilitzar les infraestructures ja existents.

Objectius

Obrir espais i equipaments per oferir accés a Internet, i optimitzar els equipaments existents.

Estendre l'ús dels mitjans de comunicació a tota la població.

Posar la producció multimèdia a l'abast de tothom.

Lideratge

Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya.

Col·laboració

Centre Garcilaso, Fòrum Nord-Cibernàrium, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
El món de l'educació als mitjans

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Aquest projecte pretén estudiar i desenvolupar diferents accions i estratègies amb vista a fomentar una imatge positiva de l'educació i dels ensenyants als mitjans de comunicació.

Objectius
Promoure la bona imatge del sistema educatiu.
Potenciar el reconeixement social dels educadors.
Difondre a la societat les bones notícies en matèria d'educació.

Lideratge
Associació de Mestres Rosa Sensat.

Col·laboració
Barcelona Televisió, Federació Ensenyament de CCOO, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
Recursos educatius en xarxa

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Fomentar la creació de materials didàctics i de recursos pedagògics en suport digital, aprofitant el potencial de les noves tecnologies com a eina per facilitar el treball d'equip, la cooperació i el treball col·lectiu.

Objectius
Estendre l'ús dels mitjans de comunicació a tota la població.
Fomentar la creació de materials didàctics i recursos pedagògics en suport digital, especialment dissenyats per al seu aprofitament didàctic, a partir de l'aportació de materials ja existents en altres suports i dels bancs d'informació.
Fomentar la virtualització de museus i exposicions de Barcelona.
Elaborar projectes de rendibilització dels coneixements de les persones basats en l'intercanvi entre el jovent i la població adulta (bancs d'aprenentatge).

Lideratge
Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Col·laboració
Consorci El Far, Centre dels Treballs del Mar, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, Observatori de Museus de Ciències.

Dimensió
Mitjans de comunicació i societat de la informació

Nom del projecte
Multimèdia educatiu

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Potenciar la producció de productes multimèdia amb contingut educatiu de qualitat i posar els materials a l'abast de les escoles i del públic en general, establint convenis de col·laboració entre institucions públiques i empreses de producció.

Objectius
Donar suport a la producció multimèdia amb contingut educatiu.
Avaluar qualitativament productes multimèdia de caràcter educatiu.
Posar a l'abast de les escoles i de la població en general productes multimèdia de contingut educatiu i bona qualitat.

Lideratge
Consorci de Biblioteques de Barcelona.

Col·laboració
Barcelona Multimèdia, Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia de l'ICE de la Universitat de Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Fòrum d'Educació en Valors

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Grup de treball dedicat a la definició de prioritats, l'establiment de criteris i el seguiment de projectes per tal de potenciar l'objectiu central del Pla d'acció «Per una ciutadania inclusiva i solidària». Aquest grup se centrarà especialment a potenciar l'educació en valors en tots els projectes del Pla d'acció i a portar a terme una anàlisi transversal del Pla des d'aquesta perspectiva.

Objectius
Contribuir a elaborar un sistema d'informació i avaluació del Projecte Educatiu de Ciutat des d'una perspectiva estratègica.
Conèixer les experiències i les bones pràctiques d'educació en valors.
Idear i proposar formes de visualització i comunicació de les bones pràctiques educatives que es produeixen a la ciutat.
Formular criteris per a la inclusió de l'educació en valors en els projectes del PEC i en altres projectes ciutadans.
Generar nous projectes d'acord amb la informació i la reflexió del que succeeix a la ciutat.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Consell Escolar Municipal, Fundació Jaume Bofill, Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, Senderi, Butlletí d'Educació en Valors.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Educació en valors al Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Difondre les experiències i les bones pràctiques educatives amb relació al contingut d'educació en valors dels projectes del Pla d'acció 2004-2007 del PEC, a través d'un banc de projectes de valors present al web de Senderi.

Objectius
Conèixer les experiències i les bones pràctiques d'educació en valors que es produeixen a la ciutat.
Garantir que aquestes experiències i bones pràctiques d'educació en valors tinguin una presència a partir dels webs de Senderi, el PEC i Ciutats Educadores.
Visualitzar i difondre les bones pràctiques educatives, explicant-ne el contingut d'educació en valors.

Lideratge
Senderi, Butlletí d'Educació en Valors.

Col·laboració
Consell Escolar Municipal, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Formació de pares i mares

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Creació d'un pla d'acció coordinat per donar suport educatiu a les famílies davant de les noves necessitats educatives, a partir d'activitats formatives que potenciïn el diàleg, la creació de confiança i la compartició d'estratègies entre famílies.

Objectius
Donar suport educatiu a les famílies davant de les noves necessitats educatives.
Detectar necessitats temàtiques i territorials i formular projectes d'intervenció coordinada.
Dinamitzar, enfortir i cohesionar les dinàmiques associatives de pares i mares.
Promoure una metodologia de formació de pares i mares centrada en el diàleg, la creació de confiança i la compartició d'estratègies entre famílies com a forma de millorar les pràctiques educatives.
Fomentar la relació entre família i escola.
Compartir experiències i optimitzar els recursos existents.

Lideratge
Consell Escolar Municipal i Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Federació d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes de Catalunya.

Dimensió

Valors i ciutadania activa

Nom del projecte

Audiències públiques als nois i noies de Barcelona

Caràcter

Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció

Enfortir el concepte de ciutadania jove i fomentar la participació dels infants i els joves en els afers de la ciutat a través de les audiències públiques, on els representants institucionals escoltaran les inquietuds i les propostes dels joves.

Objectius

Per part de l'Administració, donar veu i escoltar les inquietuds i les propostes juvenils sobre diferents àmbits ciutadans.

Fomentar la participació infantil i juvenil en els afers de la ciutat i fomentar l'estima envers la ciutat.

Enfortir el concepte de ciutadania jove.

Lideratge

Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Educació, valors i inclusió social

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Promoure la recerca i el coneixement sobre la inclusió social i la participació ciutadana a través de la creació d'un espai de recerca, de generació de propostes d'acció i de recursos sobre el tema.

Objectius
Promoure la recerca i el coneixement sobre la inclusió ciutadana i la participació social a Barcelona, encarregant estudis específics que donin la informació necessària per a la reflexió i el desenvolupament de polítiques educatives.
Investigar els valors en el medi urbà a partir dels conflictes emergents en la vida quotidiana (violència de gènere, violència domèstica, suïcidis, accidents evitables, conductes de risc) per tal de visualitzar el avenços que es manifesten a través dels esdeveniments ciutadans i, també, detectar i prevenir retrocessos que debilitin el teixit social.
Descriure les realitats que hi ha en un territori.
Conèixer les seves necessitats.
Investigar i analitzar com es generen i transmeten els valors en el medi urbà.

Lideratge
Regidoria de Benestar Social de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Difusió de bones pràctiques en espais públics

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Potenciar l'ús educatiu dels espais públics per a l'intercanvi i la difusió de bones pràctiques ciutadanes en educació en valors i afavorir, a la vegada, la interconnexió escola-ciutat.

Objectius
Visualitzar bones pràctiques en els espais públics, afavorint-ne l'ús per a l'intercanvi i la difusió d'informació.
Donar significat als espais públics i potenciar-ne l'ús educatiu, fomentant la interconnexió escola-ciutat.

Lideratge
Transports Metropolitans de Barcelona.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Xarxa Barcelona Identitats

Caràcter
Innovació i millora d'un projecte en marxa

Descripció
Convocatòria de projectes, per a escoles i altres entitats educatives, destinada a promoure l'educació en aquells valors considerats necessaris per a la construcció d'una nova ciutadania.

Objectius
Desenvolupar projectes que reuneixin les condicions que permetin redimensionar les pràctiques, des dels valors fins a la base de l'educació en la ciutadania.
Acompanyar aquells canvis que tenen a veure tant amb les concepcions com amb els comportaments en relació amb un sistema de valors.
Potenciar els intercanvis entre les escoles que van teixint la xarxa Barcelona Identitats.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Educació en relació: repensem la convivència

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Fomentar l'educació emocional i relacional per a una convivència, a tots nivells, basada en els valors del respecte, la responsabilitat i el reconeixement.

Objectius
Afavorir la convivència entre nois i noies, entre cultures, entre generacions, entre professorat i alumnat i entre professorat i famílies tant al si de les institucions educatives com a la comunitat.
Estimular que els centres educatius prestin atenció a les pràctiques de relació i convivència com a eixos de l'activitat educativa.
Crear espais per compartir i reflexionar al voltant de les relacions personals.
Fomentar una mirada integrada de les persones tot tenint en compte els aspectes emocionals i relacionals.
Experimentar metodologies de formació i aprenentatge per tal d'aconseguir la implicació personal i el canvi d'actituds.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Associació Fada, Consell de la Joventut de Barcelona, Regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Integra

Caràcter
Continuïtat d'un projecte en marxa

Descripció
Educar en valors de responsabilitat, participació i sostenibilitat per millorar la convivència ciutadana amb els animals de companyia, portant a terme un treball educatiu amb diferents col·lectius ciutadans (escoles, gent gran).

Objectius
Reduir les tensions que pot generar la convivència amb els animals de companyia.
Contribuir a fer de Barcelona una ciutat més habitable.
Contribuir a impulsar una ciutadania plena i aprofundir en els valors de tinença responsable, participació i sostenibilitat.

Lideratge
Consell Municipal de Convivència, Defensa i Protecció dels Animals.

Col·laboració
Agència Municipal de Salut Pública, Companyia d'Animals, Districte de Sarrià-Sant Gervasi, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Recuperem els jardins escolars

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Retornar als patis i els jardins escolars el seu valor d'entorn educatiu, i aconseguir que esdevinguin espais afavoridors de les relacions interpersonals i amb l'entorn, per tal de desenvolupar la responsabilitat, el respecte i l'autonomia en l'ús i la cura d'aquests espais.

Objectius
Fer del pati un àmbit de treball comú per a tot el professorat i implicar tota la comunitat educativa en projectes que en prevegin el disseny i la influència en les persones i les relacions que s'hi produeixen.
Aconseguir espais que afavoreixin i potenciïn les relacions interpersonals i amb l'entorn.
Impulsar projectes que s'articulin al voltant d'eixos transversals en un espai on conflueixin diferents aspectes que cal tractar: interculturalitat, coeducació, sostenibilitat, educació per al consum, educació per a la salut, resolució de conflictes, etc.
Potenciar el protagonisme de l'alumnat i animar-lo a participar en les decisions que afecten aquest espai, que és el seu àmbit per excel·lència (responsabilitat), on es produeixen més relacions (respecte) i on disposen de més llibertat (autonomia).
Incorporar criteris educatius en el disseny dels projectes de realització de les zones d'esbarjo.

Lideratge
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Col·laboració
Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona.

Dimensió
Valors i ciutadania activa

Nom del projecte
Fer de ciutadans, fer de ciutadanes

Caràcter
Projecte de nova creació

Descripció
Fer de l'escola un espai on s'eduqui els nois i noies de secundària en els valors cívics i democràtics a partir del coneixement de l'acció pública i del seu abast. El projecte consta d'una unitat didàctica que promou la participació a partir de l'anàlisi d'un cas i un rol-playing.

Objectius
Desenvolupar els valors democràtics, de manera que cada cop més els ciutadans i les ciutadanes del districte participin dels problemes generals de la comunitat.
Proporcionar al professorat i l'alumnat del districte una unitat didàctica que promogui la participació.
Crear un model integrat de relació entre el centre escolar i el territori.

Lideratge
Districte de Sants-Montjuïc.

Col·laboració
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Organització i participació

criteris organitzatius

El Projecte Educatiu (PEC) de Barcelona adapta la seva estructura per poder desenvolupar d'una manera òptima el Pla d'acció 2004-2007. Aquesta modificació s'ha fet tenint en compte que l'organització està al servei dels seus principis inspiradors i partint d'un concepte d'educació ampli, característic de les ciutats educadores.

Cal entendre que el PEC té una doble naturalesa. D'una banda, és un instrument de planificació estratègica de l'acció educadora de la ciutat, per la qual cosa ha de vetllar per l'aplicació del Pla d'acció que permet assolir els seus objectius. D'altra banda, és un espai de participació ciutadana, obert a la col·laboració de les entitats i les organitzacions que treballen amb finalitats educatives en el marc de la ciutat de Barcelona. En aquest sentit, cal que l'organització:

Permeti el desenvolupament, el seguiment i l'avaluació del Pla d'acció.

Estigui oberta a la incorporació d'organitzacions i de projectes en la seva estructura.

Sigui flexible en els seus plantejaments.

D'altra banda, l'estructura ha de garantir la transversalitat del projecte, tant dins de l'Administració municipal, cercant la implicació, la coordinació i la col·laboració dels diferents sectors, com a escala de ciutat, permetent la incorporació d'entitats i organitzacions de tot tipus que desenvolupin temes educatius de la ciutat o se'n preocupin.

Òrgans de direcció i coordinació

Consell Plenari

És l'òrgan de seguiment del Projecte Educatiu, i ha de vetllar per tal que s'assoleixin els objectius. Per tant, al Consell Plenari se li ha de presentar la memòria anual i l'informe sobre l'evolució de l'educació a la ciutat. Està presidit per l'alcalde de Barcelona i es reuneix amb periodicitat anual.

Està format per tots els participants en els grups de treball, els membres del Consell Directiu i totes les entitats i les organitzacions de la comunitat educativa que mostren interès a col·laborar en el Projecte Educatiu de Ciutat.

Consell Directiu

És l'òrgan de direcció del Projecte Educatiu. Per tant, és l'encarregat de marcar les línies generals del Projecte i d'aprovar i supervisar el Pla d'acció.

Està presidit per la presidenta o el president de l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona. Es reuneix tres vegades a l'any de manera ordinària i, quan les circumstàncies ho requereixen, de manera extraordinària.

Està format per:

Totes les entitats que lideren algun projecte del Pla d'acció 2003-2007.

L'Ajuntament de Barcelona, els grups municipals i les altres administracions (Generalitat i Diputació).

Les universitats públiques de Barcelona.

Els sindicats majoritaris en el sector educatiu.

Els consells, les plataformes i els òrgans de coordinació educativa vinculats a l'Ajuntament de Barcelona.

El Consell Directiu delega el seguiment quotidià del Projecte Educatiu i del Pla d'acció en una comissió delegada.

Comissió Delegada

És l'òrgan de seguiment quotidià en què delega el Consell Directiu per tal d'agilitar el procés de presa de decisions. Per tant, és l'encarregat de resoldre aquells temes urgents de direcció del PEC en els períodes intermedis entre les reunions del Consell Directiu. Es reuneix depenent de

les necessitats, amb una probable periodicitat mínima mensual. Està format per un màxim de vuit persones escollides entre els membres del Consell Directiu.

Comissió Interdepartamental

És un òrgan de coordinació municipal que té com a funció garantir el treball en xarxa i la transversalitat municipal. Aquesta Comissió té una instància de representació política i uns equips de treball tècnic.

La seva funció es concreta en:

Vetllar per l'acompliment dels principis de la Carta de Ciutats Educadores des de l'Ajuntament de Barcelona i contribuir-hi.

Tenir coneixement, informació i difusió de l'oferta educativa que ofereixen les diferents àrees municipals.

Supervisar l'aplicació del Projecte Educatiu de Ciutat.

Seleccionar les aportacions de l'Ajuntament de Barcelona als diferents congressos internacionals.

Totes aquelles altres funcions que per la seva vinculació amb l'objecte de la Comissió consideri convenient sotmetre a informe.

Per tal de definir la composició de la Comissió, cal treballar en una doble lògica: la temàtica, referent als sectors municipals amb projectes vinculats o vinculables al PEC, i la territorial, amb la participació dels districtes. Aquesta lògica comporta que la Comissió estigui formada per:

Sectors i ponències municipals.

Districtes.

Plans estratègics de la ciutat.

Espais de participació

Xarxa Virtual

La Xarxa Virtual del PEC és una plataforma per obrir i dinamitzar el debat educatiu i establir nous processos i canals de participació ciutadana. Es tracta d'una eina per a la gestió i la comunicació de la informació i del coneixement que es genera en el PEC d'una manera àgil i permanent.

La Xarxa Virtual del PEC té un instrument de participació anomenat PEC OBERT.

Així doncs, alguns dels principals objectius d'aquesta Xarxa Virtual són:

Donar a conèixer el Projecte a la resta de la ciutadania i augmentar el seu reconeixement.

Obrir un canal de participació al debat sobre l'educació.

Esdevenir un espai de trobada i de referència d'iniciatives, bones pràctiques i idees innovadores per a Barcelona, model de ciutat educadora.

Dotar amb una plataforma de comunicació i de treball les comissions del PEC, els fòrums i els grups de projecte per reforçar i donar continuïtat al seu treball.

Ampliar l'espai físic i temporal del PEC, com a procés de debat i de participació obert i dinàmic.

Disposar d'una eina de gestió i coordinació del PEC per part dels òrgans directius.

Ser un instrument per a la recepció i l'intercanvi d'experiències i projectes per presentar a les Jornades Tècniques i ser també una font d'informació i opinió per a l'assessorament del Comitè Científic de les Jornades.

Grups de treball de projecte

Constitueixen la cèl·lula bàsica de treball del PEC. La seva funció és impulsar i dur a terme les tasques necessàries per al desenvolupament d'un dels projectes del Pla d'acció. Estan formats

per l'entitat líder, que és qui coordina el grup, i pels representants de les entitats col·laboradores del projecte.

Comissions de treball

Les comissions de treball constitueixen un dels principals òrgans de participació del PEC. Més enllà de les convocatòries periòdiques per tal de dur a terme una avaluació exhaustiva del diagnòstic del PEC (atès que els canvis en el context social, econòmic i polític se succeeixen amb rapidesa), les comissions constitueixen el principal instrument per al seguiment de l'execució del PEC, com també per al manteniment de canals de comunicació permanents entre els responsables tècnics i executors del PEC i el conjunt d'agents que operen en el panorama educatiu de la ciutat.

Es mantenen les cinc comissions de treball corresponents a les dimensions següents del PEC:

Coneixement de la ciutat.

Lleure i educació no formal.

Mobilitat.

Sostenibilitat.

Mitjans de comunicació i societat de la informació.

Aquestes comissions estan formades per les persones i les entitats significatives de la matèria a la ciutat i pels representants dels grups de treball dels projectes corresponents a la seva dimensió.

Així mateix, hi haurà tres fòrums de treball, corresponents als tres objectius prioritaris del PEC:

Immigració.

Èxit escolar i accés al treball.

Valors i ciutadania activa.

Els fòrums assumeixen les mateixes finalitats que les comissions de treball més la funció de fer un seguiment transversal de tots els projectes del Pla d'acció, pel que fa a la seva contribució a l'objectiu central que tenen com a referència.

Jornades Tècniques

Les Jornades Tècniques del Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) se celebren anualment a la tardor, amb la intenció de reunir la comunitat educativa de la ciutat per tractar un tema d'interès. L'objectiu de les Jornades és debatre temes concrets i conèixer de primera mà experiències educatives d'un àmbit determinat que contribueixen a assolir l'ideal de ciutat expressat pel PEC, i fer-ne la màxima difusió.

Les Jornades són un bon instrument de participació, de creació de xarxa i per compartir informació entre diverses entitats educatives i ciutadanes de Barcelona. Funcionen com un espai de trobada on es posen en comú els projectes i els avenços realitzats en un àmbit de treball i en un context educatiu determinats. A l'hora d'escollir les experiències, es prima la qualitat, la diversitat, l'originalitat i la presència en el territori.

A grans trets, el contingut de les Jornades és el següent: parlaments institucionals a càrrec dels representants de les entitats del Consell Directiu, conferències magistrals d'obertura i cloenda a càrrec d'experts en el tema escollit, sessions plenàries a càrrec de teòrics i investigadors, taules de debat a càrrec de professionals, grups de treball en els quals es presenten els projectes i les experiències d'institucions i entitats de la ciutat, i presentació de conclusions de les jornades. En tots aquests formats s'aporta documentació escrita que amplia la informació donada pels conferenciant.

Aquestes són les Jornades que s'han celebrat fins al moment:

L'educació en valors per al segle XXI: la responsabilitat, l'autonomia i el respecte
24 i 25 d'octubre de 2000.

Les noves ciutadanes: immigració i educació
22, 23 i 24 d'octubre de 2001.

Comunicar i educar
5, 6 i 7 de novembre de 2002.

Civisme i educació i Pla d'acció del PEC 2004-2007
25 i 26 de novembre de 2003.

Coordinació externa

Per la seva mateixa naturalesa i especificitat, el Projecte Educatiu de Ciutat ha de mantenir un lligam estret amb diverses institucions i associacions, tant de caire local com internacional. El grau d'implicació i de col·laboració del PEC amb aquestes entitats variarà segons el moment i l'oportunitat, però sempre serà necessari mantenir uns canals de comunicació oberts i permanents. D'altra banda, el PEC de Barcelona també està subjecte regularment a peticions de col·laboració més o menys puntuals per part d'altres municipis o entitats educatives i ciutadanes.

D'una manera genèrica, aquestes són les principals relacions institucionals del PEC:

Xarxa Estatal de Ciutats Educadores (RECE).

La integren les ciutats educadores de l'Estat espanyol. La seu de la RECE és itinerant i es trasllada cada dos anys a la ciutat que organitza el Congrés Estatal de Ciutats Educadores, que se celebra cada any imparell.

Associació Internacional de Ciutats Educadores (AICE).

La integren les ciutats educadores d'arreu del món. El Secretariat de l'AICE té la seva seu permanent a Barcelona. Cada dos anys es designa la ciutat responsable de l'organització del Congrés Internacional de Ciutats Educadores, que se celebra cada any parell.

Altres institucions: en determinades ocasions, per tirar endavant algun dels seus projectes o bé per donar assessorament i suport, el PEC ha de mantenir contacte amb ajuntaments amb projecte educatiu de ciutat, ajuntaments de l'Àrea Metropolitana, la Unió Europea, etc.

Sistema d'informació i avaluació

Després d'un procés de debat, el Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) inicia una nova fase d'execució. Aquesta nova fase es caracteritza per la vocació d'assolir un compromís concret d'implantació i desenvolupament dels projectes, compromís que es materialitza en el Pla d'acció 2004-2007. La nova mirada estratègica (amb la definició d'unes prioritats i uns objectius concrets) implica la necessitat de construir un sistema d'informació que permeti dur a terme el seguiment de la situació educativa de la ciutat i, també, l'avaluació del compliment del Pla d'acció.

Els processos d'avaluació són indispensables per a les polítiques públiques. El context en el qual es desenvolupen és altament canviant, ja que la multiplicitat de factors que hi intervenen són difícils de controlar i, encara més, de predir. D'aquí prové la necessitat de disposar, periòdicament, d'informació de la realitat sobre la qual es treballa i es vol incidir (en aquest cas, l'educació a la ciutat), per tal de saber en quin grau aquesta realitat canvia amb el pas del temps. D'aquesta manera, gràcies a la informació recollida serà possible adequar les polítiques educatives als nous escenaris i, per tant, vetllar per tal que siguin efectives i apropiades en cada moment.

Ateses les limitacions que imposa el context canviant i les limitacions intrínseques de qualsevol instrument de mesura, el sistema d'informació i avaluació del PEC es planteja tenint en compte un seguit de condicionants inicials:

> Les externalitats i la causalitat

El que es mesura està condicionat per diferents factors aliens a l'execució del Projecte Educatiu de Ciutat. Per tant, no es poden establir, ni en sentit positiu ni negatiu, simples relacions de causalitat entre les tendències i l'aplicació del Projecte. Això no significa, però, que no sigui possible mesurar la incidència del Projecte Educatiu de Ciutat en la realitat educativa de la ciutat.

> Els límits

Els indicadors no ho expliquen tot. Donen una informació pertinent i significativa, però no necessàriament completa. Són el punt de partida d'una anàlisi que ha de transcendir el valor de l'indicador. Per tant, en cap cas no s'han d'entendre els indicadors com una dada absoluta que pugui ser presa com a instrument fiscalitzador. L'anàlisi no acaba en l'indicador, ans al contrari: l'anàlisi de la realitat, sempre complexa, parteix de la informació que ens dona l'indicador.

> L'economia

Aquest és un valor fonamental d'un sistema d'informació. Per tant, la proposta es planteja, fonamentalment, a partir de l'aprofitament de les fonts secundàries que ja hi ha.

> Un sistema dinàmic

El mateix sistema està sotmès a una avaluació i revisió constants, tant des d'una perspectiva tècnica (cal afinar en els sistemes de mesura) com des d'una perspectiva més analítica (la mateixa realitat és canviant i el sistema cal que s'hi adapti).

Una de les principals virtuts d'un sistema d'indicadors ha de ser la seva capacitat per establir comparacions amb altres realitats. Només sabent com se situa Barcelona respecte a ciutats semblants es podran valorar les dades que s'han recollit en la seva justa mesura. De la mateixa manera, també serà possible avaluar fins a quin punt l'evolució de la realitat respecte a les diverses dimensions analitzades és semblant a les tendències que s'apunten en altres territoris.

El principal inconvenient amb el qual hom topa a l'hora de construir un sistema d'indicadors és la manca de dades, d'una banda, i la seva heterogeneïtat, de l'altra. La manca de dades oficials per a alguns àmbits en el Pla estadístic de Catalunya o provinents d'enquestes periòdiques i fiables fa que certes realitats quedin invisibilitzades estadísticament. Així mateix, l'heterogeneïtat de les dades i el fet que les mesures no es mantinguin amb regularitat al llarg del temps dificulten significativament les possibilitats de mantenir el sistema.

A continuació es presenta la metodologia que s'ha seguit per a la construcció del sistema d'informació i avaluació del PEC. Es tracta d'una metodologia simple, basada en els principis estadístics bàsics.

Fase I. Definició teòrica

El plantejament del sistema s'ha encetat amb una prospecció al voltant dels conceptes i els fenòmens que es volen mesurar. Aquesta prospecció s'ha dut a terme a través de l'estudi de les teories formulades i dels estudis empírics que anteriorment han treballat amb els mateixos conceptes.

Per dur a terme aquesta tasca s'ha pres com a document de referència el treball realitzat per les vuit comissions del procés participatiu. Aquest document es basa en les aportacions fetes pel conjunt d'experts que hi van col·laborar. Per tant, es tracta d'un corpus teòric força consensuat i que recull els elements i les tendències dominants de cada àmbit, com també els reptes i els criteris d'actuació. Aquest treball s'ha completat amb la recerca i l'anàlisi d'estudis i investigacions existents, cosa que ha ajudat a situar els antecedents més rellevants.

Fase II. Establiment de les dimensions

En la segona fase s'han establert les dimensions dels conceptes definits prèviament. Aquesta fase ha permès situar aquells àmbits més significatius a partir dels quals s'entenen els conceptes teòrics.

El sistema d'indicadors del PEC s'estructura a partir de tres objectius prioritaris i vuit dimensions. Els objectius prioritaris són els que estableix la declaració institucional del PEC.

La consecució d'aquests objectius prioritaris es desenvolupa des de les vuit dimensions temàtiques que estructuraven el PEC:

Objectius prioritaris	Dimensions
Barcelona, cruïlla de cultures	Lleure i educació no formal
Per una ciutadania inclusiva i solidària	Mobilitat
L'èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat	Sostenibilitat
	Èxit escolar i accés al treball
	Coneixement de la ciutat
	Immigració
	Mitjans de comunicació i societat de la informació
	Valors i ciutadania activa

Fase III. Operacionalització

Un cop establertes les dimensions, s'elaboren els indicadors que han de permetre mesurar els fenòmens que volem estudiar. En aquest sistema podem diferenciar dos tipus d'indicadors, segons els nivells d'anàlisi:

Indicadors descriptius i analítics. Els objectius prioritaris i les dimensions es defineixen a partir de reptes i objectius genèrics, que van més enllà de la consecució estricta dels projectes que hi estan vinculats. És per això que per abordar aquests dos nivells d'anàlisi s'utilitzaran indicadors descriptius (que presenten una situació donada) i indicadors analítics (que copsen la relació entre dos o més fenòmens).

Indicadors avaluatius. Cada dimensió té associats una sèrie de projectes que, d'alguna manera o altra, materialitzen els objectius plantejats per a cada dimensió. Cada projecte s'abordarà mitjançant indicadors avaluatius: de seguiment (indicadors que mostren en quin moment de l'execució es troba el projecte) i de resultat (indicadors que mesuren l'impacte directe de l'execució del projecte).

Fase IV. Validació dels indicadors

En aquesta fase es valida el sistema empíricament, des de la pràctica, a través de l'estudi de la consistència i la potència dels indicadors.

Una de les principals limitacions a l'hora de posar en pràctica un sistema d'indicadors és la naturalesa de les dades a partir de les quals es treballa. Fonamentalment cal treballar a partir de dades secundàries, fet que obliga a descartar, en aquest estadi del procés, tots aquells indicadors que ha estat impossible construir per manca d'informació.

Per fer la validació empírica del sistema, en primer lloc, es duu a terme una anàlisi exploratòria i explicativa bàsica, a fi de descartar tots aquells indicadors poc o gens consistents. Aquestes proves permetran descartar aquells indicadors més «febles» i, també, saber quins indicadors són més «densos», és a dir, més significativament explicatius.

Fase V. Construcció d'índexs sintètics

Finalment, en la darrera fase, es construeixen els índexs sintètics. Aquests índexs permeten resumir tota aquella informació aportada pels indicadors del sistema i, per tant, disposar de valors sintètics que mostrin l'estat de la qüestió d'una manera clara i resumida.

El sistema d'informació i avaluació del PEC segueix el que s'anomena una estructura d'arbre. Es perfilen tres nivells, que tenen associats els seus corresponents indicadors: els objectius prioritaris, les dimensions i els projectes.

Objectius prioritaris	Dimensions	Projectes
<p>Barcelona, cruïlla de cultures</p> <p>Per una ciutadania inclusiva i solidària</p> <p>L'èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat</p>	Lleure i educació no formal	<p>Xarxa educativa de barri</p> <p>Pacte per l'ús educatiu dels equipaments escolars més enllà de l'horari lectiu</p> <p>Congrés de l'Educació No Formal</p> <p>Pla de promoció de les associacions educatives i l'associacionisme juvenil</p> <p>Educació en valors en l'activitat esportiva «Compta fins a tres i...»</p> <p>Eduquem més enllà de l'horari lectiu</p> <p>Model Barcelona: noves escoles d'iniciació esportiva</p>
	Mobilitat	<p>Mou-te amb transport públic</p> <p>Promoció de les caminades urbanes i els itineraris a peu</p> <p>Promoció de la bicicleta com a mitjà de transport sostenible</p> <p>Centre de recursos educatius per a la mobilitat</p> <p>Xarxa de camins escolars</p> <p>Plataforma per a la racionalització de l'ús de la moto entre els joves</p>
	Sostenibilitat	<p>Agenda 21 escolar</p> <p>Agenda 21 de l'educació en el lleure</p> <p>Programa d'activitats escolars «Com funciona Barcelona?»</p> <p>Programa sobre brossa orgànica i gestió integral de residus</p> <p>Educació ambiental al pantà de Vallvidrera</p>
	Èxit escolar i accés al treball	<p>Fòrum per a l'Èxit Escolar</p> <p>Projecte Èxit</p> <p>Èxit-SmartCities</p> <p>Pla de biblioteques escolars</p> <p>Biblioteca Baixeres, espai obert al barri</p> <p>Programes culturals</p> <p>Comunitats d'aprenentatge</p> <p>Pla jove de formació-ocupació</p>
	Coneixement de la ciutat	<p>Innovació del Programa d'activitats escolars</p> <p>Formació d'educadors i educadores d'entitats ciutadanes</p> <p>Igualtat d'oportunitats en els programes ciutat-escola</p> <p>El Web dels Infants</p> <p>Indicadors d'avaluació als programes ciutat-escola</p> <p>Cultura científica i ciutat</p> <p>Carta de funcionament del Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona</p> <p>Ciutadania i educació a Barcelona</p>

Immigració	Fòrum d'Educació i Immigració Formació i informació del professorat i les AMPA per a l'acolliment d'alumnat i famílies nouvinguts L'escola del teu fill és la teva escola Elaboració i difusió de materials de Lectura Fàcil per a persones amb dificultats de lectura més enllà de l'horari lectiu
Mitjans de comunicació i societat de la informació	Mitjans amb bona educació Educació, ciutat i comunicació Accés i creació Millora de l'ús dels equipaments informàtics per a l'educació El món de l'educació als mitjans Recursos educatius en xarxa Multimèdia educatius
Valors i ciutadania activa	Fòrum d'Educació en Valors Educació en valors al Projecte Educatiu de Ciutat de Barcelona Formació de pares i mares Audiències públiques als nois i noies de Barcelona Educació, valors i inclusió social Difusió de bones pràctiques en espais públics Xarxa Barcelona Identitats Educació en relació: repensem la convivència Integra Recuperem els jardins escolars Fer de ciutadans, fer de ciutadanes

Declaració institucional del plenari del Projecte Educatiu de Ciutat

Les entitats sotasignades, membres del Consell Directiu del Projecte Educatiu de Barcelona, volem expressar, en primer lloc, el nostre agraïment a totes les persones i les entitats que han col·laborat per dur a terme el procés de posada en marxa d'aquest Projecte, i la nostra satisfacció per la feina que s'ha fet en el període 1999-2003, que ha mostrat l'encert i l'adequació d'aquesta iniciativa.

Aquest plenari, però, es produeix en un moment de guerra, en què tots i totes vivim uns dies de gran inquietud. Volem manifestar el nostre rebuig més absolut a aquesta guerra que creiem injustificable, i que constitueix una amenaça per a tota la població de la Terra. La considerem totalment oposada a la voluntat pacífica i educadora que ens mou i que ens impulsa a resoldre els conflictes evitant la violència, i ens congratulem que, una vegada més, la nostra ciutat hagi sortit massivament a cridar un «No a la guerra» contundent. I sentim una especial emoció en veure la mobilització que s'ha produït en la comunitat educativa, per part de l'alumnat i del professorat de tots els nivells, que ens mostra que l'esperit i la voluntat de pau i solidaritat de Barcelona es mantenen i es perllongaran.

Aquests dies de trobada ens han permès posar en relleu tota la feina realitzada pels diversos grups que han posat en comú un conjunt de temes; i també ens han permès analitzar els canvis fonamentals que s'han produït en els anys transcorreguts des de l'inici del Projecte Educatiu de Ciutat. Ens trobem en una conjuntura menys favorable que en aquell moment des del punt de vista de l'educació, atès que la legislació aprovada els darrers anys fa témer

estancaments i retrocessos en el desenvolupament del nostre sistema educatiu i crea una seriosa amenaça de major segmentació i disminució de la igualtat d'oportunitats.

Des de la convicció que cal impedir qualsevol retrocés i que cal continuar construint el Projecte Educatiu, ens ha semblat necessari establir alguns objectius prioritaris per als anys vinents, d'acord amb les noves necessitats que la ciutat experimenta i amb la finalitat d'aconseguir el màxim d'efectivitat en el nostre esforç. La majoria de temes que formen l'entramat d'aquest Projecte vénen de lluny, i cal continuar treballant-hi; altres, però, apareixen amb força com a nous reptes i urgències, i necessitem acords per fer-hi front amb eficàcia.

El primer objectiu que considerem prioritari és treballar decididament per un canvi de mentalitat col·lectiva que faci més reals els principis democràtics de llibertat, d'equitat, d'igualtat d'oportunitats sense cap tipus de distinció, de sostenibilitat i respecte de l'entorn i el medi ambient, de pau i d'una nova ètica ciutadana per a la inclusió social que respongui a les actuals condicions de vida en la societat de la informació, i que doni a tothom, i en especial a les noves generacions, les eines i els criteris adequats per poder assumir els drets i els deures que es deriven de la condició de ciutadania. «Per a una ciutadania inclusiva i solidària» és el lema central que descriu aquest objectiu.

El segon objectiu que considerem prioritari s'articula entorn de la idea de «Barcelona, cruïlla de cultures». Aconseguir-lo passa per millorar la capacitat d'acollida de les persones nouvingudes, especialment d'aquelles en edat escolar, i la capacitat d'intercanvi entre les diverses cultures que avui conviuen a la ciutat, posant a l'abast de tothom el millor de cadascuna. En aquesta etapa es fa ben evident que la consecució d'una ciutat intercultural és un eix fonamental que ha de presidir l'acció del Projecte Educatiu de Ciutat.

El darrer objectiu que considerem prioritari és crear les condicions perquè Barcelona sigui en el futur proper una ciutat lliure de fracàs escolar. Ens cal treballar per eliminar-lo en l'etapa d'escolarització obligatòria i per modificar els mecanismes que el produeixen. Per això us proposem la idea de l'«Èxit escolar per a tothom, un orgull de la ciutat», i d'arribar a un acord sobre un conjunt de fites per aconseguir aquest objectiu, que serà la millor contribució que puguem fer al futur del jovent barceloní i de tota la ciutat.

Encara que assolir aquests objectius no és senzill, podem fer-los realitat. Comptem amb una ciutat amb un alt potencial de participació, sempre disposada a treballar generosament per avançar en les conquestes polítiques i socials. I aquest és el nostre millor patrimoni per desenvolupar una ciutat educadora. Podem creure, doncs, que les nostres propostes no són utòpiques, perquè un altre món és possible.

Cal tenir present, alhora, que els nostres progressos incideixen també més enllà de la mateixa ciutat. Barcelona esdevé un referent educador per a moltes ciutats del món. Aquesta circumstància ens obliga i ens esperona a treballar més i millor, i ho fem des del convenciment que totes les ciutats podem aprendre les unes de les altres. És des d'aquest convenciment que Barcelona ha contribuït i contribueix d'una manera especial a la dinamització, l'extensió i la millora del moviment de ciutats educadores.

Així doncs, les entitats sotasignades ens comprometem a treballar per concretar les accions que exigeix l'assoliment d'aquests objectius, i de tot el plantejament del Projecte Educatiu de Ciutat, i també a presentar, a la tardor, un pla d'acció que visualitzi i concreti el conjunt de propostes que s'han expressat durant aquests dies. I des d'aquí fem una crida a totes les institucions, les entitats, les famílies i les persones que se senten identificades amb aquest Projecte perquè ens acompanyin en aquest procés.

Tenim la convicció que junts serem capaços d'assumir aquest repte i que, una vegada més, la nostra ciutat obrirà camí en la construcció d'una societat més justa, més solidària i més esperançada.

Barcelona, març de 2003

Institucions i entitats membres

Entitats del Pla d'acció

3 per Tr3s Teatre *
Acció Escolta de Catalunya
Aeroport de Barcelona *
Agència de la Qualitat a Internet
Agència local d'Ecologia Urbana de Barcelona
Agència Municipal de Salut Pública * o
Alianza Cristiana de Jóvenes de la YMCA
Amical de Mauthausen *
Amics de la Bici
Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona
Àrea Metropolitana de Barcelona - Entitat del
Medi Ambient *
Arxius Municipals de Districte *
Associació Barcelona Camina
Associació Can Xatarra
Associació de Mestres Rosa Sensat *
Associació de Veïns de Diagonal Mar
Associació de Veïns del Poblenou
Associació Fada
Associació Lectura Fàcil
Associació per a joves TEB
Associació per a les Nacions Unides a Espanya *
AulaMèdia
Autoritat Portuària de Barcelona *
Banda Municipal de Barcelona *
Banda Visual
Barcelona Activa *
Barcelona Multimèdia
Barcelona Televisió
Biblioteca de Sant Pau i de la Santa Creu
Bicicleta Club de Catalunya
BiciClot
Bisaucci (Sant Adrià)
Casa del Mig
Casa Golferichs *
Casal dels Infants del Raval
CEIP Barcelona
CEIP Doctor Ferran i Clua
CEIP Joan Antoni Parera
CEIP Josep M. Jujol
CEIP La Farigola del Clot
CEIP La Mar Bella
CEIP Lavínia
CEIP N-I de Pràctiques
CEIP Nabí
CEIP Pau Casals
CEIP Peu del Funicular
CEIP Pit Roig
CEIP Sant Joan de Ribera
CEIP Tàbor
CEIPM i IESM Bosc de Montjuïc
CEIPM Ignasi Iglesias
CEIPM Parc del Guinardó
CEIPM Patronat Domènech
CEIPM Pau Vila

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona *
 Centre de Recerca Social i Educativa de la Universitat de Barcelona
 Centre Garcilaso
 Centre Gestor del Parc de Montjuïc *
 Centre Meteorològic Territorial a Catalunya *
 Centre Unesco de Catalunya *
 Col·legi d'Educatives i Educadors Socials de Catalunya
 Col·legi de Periodistes de Catalunya o
 Col·legi de Publicitaris i RRPP
 Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya
 Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona *
 Col·legi Oficial de Llicenciats d'Educació Física de Catalunya o
 Comissions Obreres de Catalunya
 Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya o
 Companyia d'Animals
 Consell Audiovisual de Catalunya
 Consell de l'Esport Escolar de Barcelona o
 Consell de la Formació Professional de Barcelona
 Consell de la Informació de Catalunya
 Consell de la Joventut de Barcelona
 Consell Escolar Municipal
 Consorci de Biblioteques de Barcelona *
 Consorci del Parc de Collserola *
 Consorci El Far, Centre dels Treballs del Mar *
 Cooperativa d'Habitatges del Sagrat Cor
 Cooperativa Gregal
 Correus i Telègrafs de Catalunya *
 CosmoCaixa *
 Departament d'Organització Educativa de la UB
 Departament de Didàctica de les Ciències Socials
 de la UB
 Direcció d'Esports de l'Ajuntament de Barcelona * o
 Diputació de Barcelona
 Districte d'Horta-Guinardó
 Districte de Ciutat Vella
 Districte de Gràcia *
 Districte de l'Eixample
 Districte de les Corts *
 Districte de Nou Barris
 Districte de Sant Andreu *
 Districte de Sant Martí *
 Districte de Sants-Montjuïc
 Districte de Sarrià-Sant Gervasi

Entitats del Pla d'acció

Div. Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona o
 Drac Màgic *
 EB Bellmunt
 El Periódico de Catalunya *
 ENDESA Distribución Eléctrica *
 Escola d'Adults Manuel Sacristán
 Escola d'Adults Maria Rubies
 Escola Municipal d'Adults Francesc Layret
 Escola Solc
 Escoltes Catalans
 Esplais Catalans
 ETANE *

Facultat de Pedagogia de la UB
 Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament *
 Federació Catalana d'ONG per als Drets Humans *
 Federació Catalana de l'Esplai
 Federació Catalana de Vela *
 Federació d'APA d'Escoles Municipals o
 Federació d'Associacions Cristianes de Pares d'Alumnes o
 Federació d'Associacions de Pares d'Educació Secundària o
 Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya o
 Federació d'Ensenyament de CCOO
 Ferrocarrils Catalans
 Festival Barcelona Visual Sound
 Fòrum Nord-Cibernàrium
 Fòrum Ribera del Besòs
 Fundació Aigües de Barcelona
 Fundació Antoni Tàpies *
 Fundació Barcelona Olímpica. Galeria Olímpica *
 Fundació Caixa Catalunya *
 Fundació Catalana de l'Esplai
 Fundació Colección Thyssen-Bornemisza *
 Fundació Francisco Godia *
 Fundació Jaume Bofill
 Fundació Joan Miró *
 Fundació Mies Van der Rohe Barcelona *
 Fundació Orfeó Català -
 Palau de la Música Catalana *
 Fundació Privada de l'Escola del Gremi Provincial de Pastisseria i Museu de la Xocolata *
 Fundació RACC *
 Fundació Teatre Lliure. Teatre Públic de Barcelona *
 Fundació Tot Raval
 Fundación Vicente Ferrer *
 Gabinet Tècnic de Relacions Públiques i Protocol *
 Generalitat de Catalunya, Serveis Territorials d'Educació a Barcelona o
 Generalitat de Catalunya, Secretaria General de l'Esport o
 Germanetes de l'Assumpció
 Gran Teatre del Liceu *
 Gremi de Restauració de Barcelona *
 Grup d'Estudis de Psicologia de l'Esport de la UAB
 Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge
 Multimèdia de l'ICE de la UB
 Guàrdia Urbana de Barcelona *
 IES Fòrum 2004
 IMAX Port Vell *
 Institut de Ciències de l'Educació de la UAB
 Institut de Cultura de Barcelona *
 Institut d'Educació de Barcelona * o
 Institut d'Educació Secundària Barri Besòs * o
 Institut Municipal de Mercats de Barcelona *
 Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona *
 Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya o
 Intermon Oxfam *
 Jardí Botànic de Barcelona *
 L'Aquàrium de Barcelona *
 L'Auditori *
 Las Golondrinas *
 Lluïsos de Gràcia *
 Mapasonor. ACD
 MARINVA. Joc i Educació *
 Mercat de les Flors *

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya
Mitjans, Xarxa d'Educadors i Comunicadors
MON-3 *
Moviment de Centres d'Esplai Cristians
Museu Barbier-Mueller d'Art Precolombí *
Museu d'Arqueologia de Catalunya *
Museu d'Art Contemporani de Barcelona *
Museu d'Història de Catalunya *
Museu d'Història de la Ciutat de Barcelona *
Museu de Ciències Naturals de la Ciutadella *
Museu de la Música *
Museu de les Arts Aplicades *
Museu Egipci de Barcelona. Fundació
Arqueològica Clos *
Museu Etnològic de Barcelona *
Museu Frederic Marès *
Museu Marítim *
Museu Nacional d'Art de Catalunya *
Museu Picasso de Barcelona *
Nasaco
Nou Barris Acull
Observatori de Museus de Ciències
Oficina Municipal d'Informació al Consumidor *
Òmnium Cultural

Estructura organitzativa del PEC (a 1-10-2004)

Consell Directiu
Presidència
Marina Subirats Martori
Regidora d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona

Agència Local d'Ecologia Urbana de Barcelona
Salvador Rueda Palenzuela, director

Associació de Joves Estudiants de Catalunya
Jordi Ruf Vilches, secretari general

Associació de Mestres Rosa Sensat
Quim Làzaro Garcia, president

Associació Lectura Fàcil
Arcadi Oliveres Boadella, president

Centre de Recerca Social i Educativa de la Universitat de Barcelona
Ramon Flecha Garcia, director

Comissions Obreres de Catalunya
Josefina Pujol Pardo, secretària general de la Federació d'Ensenyament

Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona
Elena Boadas Mir, cap de serveis educatius de l'Aquàrium

Consell de la Formació Professional de Barcelona
Daniel Resines Creus, secretari

Consell de la Joventut de Barcelona
Fabià Mohedano Morales, president

Consell Escolar Municipal
Carme Turró Vicens, secretària

Consorti de Biblioteques de Barcelona
Marta Clari Padrós

Diputació de Barcelona
Àngel Merino, diputat president de l'Àrea d'Educació

Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya
Joan Jordi Rossell Casas, president

Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona
Joan Garcia Trujillano, secretari

Federació de Treballadors d'Ensenyament-Unió General de Treballadors
Jaume Graells Veguin, secretari general

Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya
Ricard Aymerich Balagueró, president

Generalitat de Catalunya, Serveis Territorials d'Educació a Barcelona
Jaume Pallarols Rusca, director adjunt

Grup de Recerca d'Ensenyament i Aprenentatge Multimèdia de la Universitat de Barcelona
Miquel Martínez Martín, director de l'ICE

Grup Municipal de Convergència i Unió
Jaume Ciurana Llevadot, regidor

Grup Municipal del Partit Popular
M. Caridad Mejías Sánchez, regidora

Grup Municipal d'Esquerra Republicana de Catalunya
Jordi Portabella Calvete, regidor

Grup Municipal d'Iniciativa per Catalunya-Verds
Ricard Gomà Carmona, regidor

Grup Municipal Socialista
Carles Martí Jufresa, regidor

Institut d'Educació de Barcelona
Manel Blasco Legaz, gerent
Antoni Martorell Solanic, director del Projecte Educatiu de Ciutat

Institut d'Educació Secundària Barri Besòs
Josep Catà Tur, director

Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya
Andreu Camps Povill, director

Mitjans, Xarxa d'Educadors i Comunicadors
Carme Mayugo Majó, coordinadora

Senderi, Butlletí d'Educació en Valors
Anna Novella Càmara, coordinadora tècnica

Taula de l'Educació Física i l'Esport en Edat Escolar
Albert Soler Sicília, president

Transports Metropolitans de Barcelona
José Antonio Patiño, director de Relacions Externes

Unió Sindical de Treballadors/es d'Ensenyament de Catalunya·Sindicat de Treballadors/es
d'Ensenyament
Maite Comas Climent, Secretariat Nacional

Universitat Autònoma de Barcelona
Joan Carbonell Manils, vicerector d'Estudiants i Promoció Cultural

Universitat de Barcelona
Antoni Sans Martín, vicerector de Sistemes d'Informació i Documentació

Universitat Politècnica de Catalunya
Josep Ferrer Llop, rector

(*) Entitats membres del Consell de Coordinació Pedagògica

(o) Entitats membres de la Taula d'Esports

Comissió Interdepartamental Barcelona Ciutat Educadora

Presidència
Marina Subirats Martori
Regidoria d'Educació

Regidoria de Participació Ciutadana, Solidaritat i Cooperació
Assumpta Escarp Gibert

Regidoria de Benestar Social
Ricard Gomà Carmona

Regidoria de Salut Pública
Ignasi Fina Sanglas

Regidoria de Joventut
Xavier Florensa Cantons

Regidoria de Serveis Urbans i Medi Ambient
Francisco Narváez Pazos

Regidoria d'Ocupació i Innovació
Maravillas Rojo Torrecilla

Regidoria d'Esports
Pere Alcober Solanas

Regidoria de Dona i Drets Civils
Pilar Vallugera Balaña

Regidoria de Ciutat del Coneixement
Jaume Oliveras Maristany

Regidoria de Sòl i Habitatge
Eugeni Forradellas Bombardó

Regidoria de Relacions Ciutadanes I Institucionals
Catalina Carreras-Moysi Carles-Tolrà

Regidoria Delegada per al Pla Municipal d'Immigració
Núria Carrera Comes

Pacte per la Mobilitat
Jordi Hereu Boher

Pla Estratègic del Sector Cultural
Ferran Mascarell Canalda

Acord Cívic de la Neteja
Francisco Narváez Pazos

Pla Estratègic de l'Esport
Pere Alcober Solanas

Pla de Benestar Social
Ricard Gomà Carmona

Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat
Immaculada Mayol Beltran

Districte de Ciutat Vella
Carles Martí Jufresa

Districte de l'Eixample
Assumpta Escarp Gibert

Districte de Sants-Montjuïc
Immaculada Moraleda Pérez

Districte de les Corts
Montserrat Ballarín Espuña

Districte de Sarrià-Sant Gervasi
Catalina Carreras-Moysi Carles-Tolrà

Districte de Gràcia
Ricard Martínez Monteagudo

Districte d'Horta-Guinardó
Elsa Blasco Riera

Districte de Nou Barris
José Ignacio Cuervo Argudín

Districte de Sant Andreu
Jordi Hereu Boher

Districte de Sant Martí
Francisco Narváez Pazos

Secretaria de l'Associació Internacional
Ciutats Educadores (AICE)
Pilar Figueras Bellot

Comissió Delegada del Consell Directiu

Ricard Aymerich Balaguero
Federació de Moviments de Renovació Pedagògica de Catalunya

Elena Boadas Mir
Consell de Coordinació Pedagògica de Barcelona

Lluís Filella Carballo
Comissions Obreres de Catalunya

Fabià Mohedano Morales
Consell de la Joventut de Barcelona

Jaume Pallarols Rusca
Serveis Territorials d'Educació a Barcelona de la Generalitat de Catalunya

Eugènia Salvador Mencerré
Associació Lectura Fàcil

Antoni Sans Martín
Universitat de Barcelona

Josep Serra Florit
Federació d'Associacions de Pares i Mares d'Alumnes de Catalunya

Antoni Martorell Solanic
Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona (IMEB)

Araceli Vilarrassa Cunillé
IMEB

Jordi Arnal Carrillo
IMEB

Comissió Tècnica de Seguiment

Pia Vilarrubias Codina
Coordinadora de la Dimensió 1 "Lleure i educació no formal", IMEB

Marta Carranza Gil Dolz
Coordinadora de la Dimensió 2 "Mobilitat", IMEB

Maria Molins Guillemí
Coordinadora de la Dimensió 3 "Sostenibilitat", IMEB

Nacho Garcia de la Barrera
Coordinador de la Dimensió 4 "Èxit escolar i accés al treball", IMEB

Antònia Hernández Balada
coordinadora de la Dimensió 5 "Coneixement de la ciutat", IMEB

Marleny Colmenares González
Coordinadora de la Dimensió 6 "Immigració", IMEB

Araceli Vilarrasa Cunillé
Coordinadora de la Dimensió 7 "Mitjans de comunicació i societat de la informació" i directora de continguts del PEC, IMEB

Amparo Tomé González
Coordinadora de la Dimensió 8 "Valors i ciutadania activa", IMEB

Antoni Martorell Solanic
Director del PEC

Oficina Tècnica del PEC

Antoni Martorell Solanic
Direcció

Araceli Vilarrassa Cunillé
Direcció de continguts

Jordi Arnal Carrillo
Direcció executiva

Sandra Abella Grau
Administració